№ 23-03-19/5328-И от 12.11.2025

Қазақстан Республикасы Үкіметінің
2025 жылғы « » №
қаулысымен
бекітілген

Қазақстан Республикасының инвестициялық саясатының
2030 жылға дейінгі тұжырымдамасы

1-бөлім. Паспорт
2-бөлім. Ағымдағы жағдайды талдау
3-бөлім. Халықаралық тәжірибеге шолу
4-бөлім. Қазақстандағы инвестициялық саясаттың даму пайымы
5-бөлім. Дамудың негізгі қағидаттары мен тәсілдері
6-бөлім. Нысаналы индикаторлар және күтілетін нәтижелер
7-бөлім. Қазақстан Республикасының инвестициялық саясатының 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасын іске асыру жөніндегі іс-қимыл жоспары

1-бөлім. Паспорт (негізгі параметрлер)

Атауы	Қазақстан Республикасының инвестициялық саясатының 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасы
Әзірлеу үшін негіз	«Мемлекет басшысының 2025 жылғы 8 қыркүйектегі «Жасанды интеллект дәуіріндегі Қазақстан: өзекті мәселелер және оны түбегейлі цифрлық өзгерістер арқылы шешу» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2025 жылғы 13 қазандағы №1042 Жарлығы, Жалпыұлттық жоспардың 5-тармағы (Жаңа инвестициялық циклді бастау үшін инвестиция тарту жүйесін түбегейлі жаңарту жөнінде іс-қимыл жоспарын

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

	әзірлеу); «Қазақстан Республикасында Мемлекеттік жоспарлау жүйесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 29 қарашадағы №790 қаулысы.
Тұжырымдаманы әзірлеуге жауапты мемлекеттік орган	Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі
Бағдарламалық құжатты іске асыруға жауапты мемлекеттік органдар	Орталық және жергілікті атқарушы органдар, квазимемлекеттік сектор субъектілері
Іске асыру мерзімі	2026-2030 жылдар

2-бөлім. Ағымдағы жағдайды талдау

Жаңа жаһандық нақты ахуал жағдайында Қазақстан инвестициялық саясатты трансформациялаудың кезекті кезеңіне қадам басуда. Терең технологиялық және геоэкономикалық өзгерістер, халықаралық сауда-экономикалық қатынастардың жаңа архитектурасын қалыптастыру, сондай-ақ инвестициялық ресурстар үшін бәсекелестіктің күшеюі мемлекеттің инвестицияларды тартуға және тиімді пайдалануға стратегиялық көзқарасын жаңартуды талап етеді.

Ұлттық даму жоспарына (ҰДЖ) сәйкес, 2029 жылы негізгі капиталға инвестициялар көлемі (бұдан әрі-НКИ) ЖІӨ-ге 23%-ке жетуі тиіс. ЖІӨ-ні екі есе арттыру жөніндегі міндеттерді ескере отырып, НКИ бойынша нысаналы индикатор 2025 жылы 26,2 трлн теңгеден 2029 жылы 58,4 трлн теңгеге дейін өседі. Бұл ретте, ҰДЖ сыртқы инвестицияларды тартуға баса назар аударады.

1992 жылдан 2025 жылдың ортасына дейінгі кезеңде ел жалпы есептеуде 445,9 млрд. АҚШ доллар тікелей шетелдік инвестициялар (ТШИ) тартты. Ағымдағы жылдың 1 шілдесіндегі жағдай бойынша ТШИ таза ағыны 169,6 млрд. АҚШ доллары. Қазақстанға барлық инвестициялардың таза жинақталған ағыны (тікелей, портфельдік, туынды және басқаларын қоса алғанда) 2025 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша 259,3 млрд. АҚШ доллары. Оның ішінде, 10 ірі инвестор елге (бұл Нидерланды, АҚШ, РФ, Ұлыбритания, Қытай, Франция, БАӘ, Бермуд аралдары, Жапония және Швейцария) 200,4 млрд немесе 77,3% тиесілі.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

ТШИ тарту бойынша салалар үштігіне тау-кен өндіру өнеркәсібі және кеніштер қазу (71%), өңдеу өнеркәсібі (7,2%) және қаржы және сақтандыру қызметі (6,8%) кіреді.

Көмірсутектер мен пайдалы қазбалардың мол қоры Қазақстан экономикасының негізі болып қалса да, Үкімет экономиканы әртараптандыруға күш салуды жалғастыруда. Президент жанындағы Шетелдік инвесторлар кеңесі және ҚР Премьер-Министрінің Бірінші орынбасарының басшылығымен Инвестициялар тарту жөніндегі кеңес сияқты ресми арналар арқылы барлық инвесторлармен белсенді диалог қолдау табады.

Ағымдағы кезеңде экономикалық өсуді жеделдетудің негізгі факторы негізгі капиталға инвестициялар көлемін кеңейту және тікелей шетелдік инвестицияларды тарту болып табылады. Осыған байланысты Үкімет ойластырылған құрылымдық саясатты жүзеге асыруда және нақты секторды қолдауды арттыруда.

Атап айтқанда, «Бәйтерек» ұлттық инвестициялық холдингін 8 трлн теңгеге дейін капиталдандыру жүзеге асырылуда, бұл ірі индустриялық және инфрақұрылымдық бастамаларды іске асыруды қамтамасыз етуге, инвестициялық саясаттың тиімділігін арттыруға және бизнестің қаржы ресурстарына қолжетімділігін кеңейтуге мүмкіндік береді.

Инвестициялар жаңа өндірістер құруға, өңдеу өнеркәсібін дамытуға және еңбек өнімділігі жоғары жұмыс орындарын қалыптастыруға бағытталған. Ұзақ мерзімді экономикалық өсу мен тұрақтылықты қамтамасыз етуге қабілетті жоғары экспорттық әлеуеті бар салаларға ерекше назар аударылады.

Салалық дамудың басымдықтары іске асырылуы жақын арада басталған немесе жоспарланған нақты инвестициялық жобаларда көрініс табады.

2.1 Тікелей шетелдік инвестициялардың әлемдік легінің жаһандық үрдістері

2024 жылы тікелей шетелдік инвестициялардың (ТШИ) жаһандық көлемі шамамен 1,4 триллион долларға жетті, бұл 2023 жылғы көрсеткіштен 11%-ке жоғары. Алайда, егер еуропалық транзиттік экономикалар арқылы өтетін қаржы ағындары алып тасталса, ТШИ-нің нақты көлемі 8%-ке төмендеді.

Өңірлік бөліністе дамушы елдерге ТШИ ағындары 2%-ке қысқарып, 854 млрд АҚШ долларын құрады. Негізгі құлдырау Азияның дамушы елдерінде орын

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

алды, онда инвестиция көлемі 7%-ке азайды. Атап айтқанда, Қытайдағы ТШИ 29%-ке төмендеді, ал АСЕАН елдерінде 2%-ке шамалы өсім байқалды.

Орталық Азияда ТШИ көлемі 39%-ке төмендеп, 4 млрд АҚШ долларына жетті (таза ағын), бұл ретте жаңа (Greenfield) жобалар саны 158-ден 140-қа дейін 11%-ке азайды.

McKinsey мәліметтері бойынша, соңғы бес жылда жаһандық ТШИ құрылымы түбегейлі өзгерді – егер бұрын негізгі үлес қызметтер мен дәстүрлі салаларға күрделі салымдар болса, онда 2022 жылдан бастап капиталды көп қажет ететін технологиялық салалардың пайдасына ауысу байқалады. Нәтижесінде, жаһандық инвестициялық капитал дамушы экономикалардың қажеттіліктерін жеткілікті түрде қамтымайды. UNCTAD және World Investment Conference есептерінде жаһандық ТШИ-дің шамамен 70%-і күрделі өндірістер мен жоғары кірісті қызметтерге көңіл бөлетінін атап өтті. Бұл ретте ресурсқа бағдарланған салаларға және төмен кірісті өндіріске/базалық қызметтерге инвестициялар 3% және тиісінше 11% деңгейінде қалады.

Сонымен қатар, дамыған елдерге ТШИ 522 миллиард АҚШ долларына жетіп, 43%-ке өсті. Алайда, егер еуропалық кондуит экономикалар ескерілмесе, инвестиция көлемі 15%-ке төмендеді. Жалпы Еуропада ТШИ 104 млрд АҚШ долларына дейін 45%-ке төмендегені тіркелді.

Әлемдік инвестициялық саясаттағы негізгі үрдістер:

Тікелей шетелдік инвестициялардың үздіксіз төмендеуі. ТШИ төмендеуі әлемдік экономиканың тұрақты тұрақсыздығын көрсетеді: еуропалық экономикалар арқылы транзиттік қаржылық ағындар геосаясат, жоғары пайыздық мөлшерлемелер және өсудің баяулауынан туындаған өндірістік және ұзақ мерзімді жобаларға инвестициялардың нақты құлдырауын ішінара жасырады.

2025 жылға арналған болжам экономикалық және саяси жағдайларға байланысты - жалпы қалыпты өсу мүмкін, бірақ ол өңірлер бойынша біркелкі болмайды.

Негізгі драйверлер макроэкономикалық көрсеткіштер, технологиялық өзгерістер, сауда және өнеркәсіптік саясат, сондай - ақ ірі инвесторлардың-*private equity* және тәуелсіз қорлардың мінез-құлқы болып қала береді. Ставкалардың төмендеуі теориялық тұрғыдан несиелеуді жеңілдетеді және трансшекаралық жобаларды қолдайды, дегенмен M&A-ның күтілетін өсуі тікелей ұзақ мерзімді инвестициялардың әлсіздігін толығымен өтей алмайды.

Технологиялық ілгерілеу және салалардағы құрылымдық өзгерістер ТШИ-ға әсер етуді жалғастырады. Технологиялық секторлар - жасанды интеллект, бұлттық инфрақұрылым және киберқауіпсіздік - ТШИ ағынының негізгі

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

бағыттарына айналуда, өйткені бүкіл әлемдегі компаниялар цифрлық трансформацияға және операциялардың тұрақтылығын арттыруға инвестиция салуда.

Деректер орталықтарын салу және жартылай өткізгіштер өндірісін оқшаулау жобалары тікелей инвестицияларды да, M&A мәмілелерін де тартатын капиталды көп қажет ететін ірі бастамаларды қалыптастырады, бұл құзыреттердің шоғырлануына және жаңа аймақтарда жеткізу тізбегін құруға ықпал етеді.

2024 жылы ақпараттық-коммуникациялық қызметтер секторы бірігу және сатып алу мәмілелері арқылы 96 млрд. АҚШ долларын тартты (бір жыл бұрынғы 68 млрд. АҚШ доллармен салыстырғанда 43%-ке өсу), сондай-ақ айтарлықтай қаражат көлемі электроника мен электротехникалық жабдыққа (21 млрд.АҚШ долл.) және машина жасауға (20 млрд.АҚШ) жіберілді. Бұл есептеу қуаттылығына, жартылай өткізгіш компоненттерге және өндірісті автоматтандыруға сұраныстың артуын көрсетеді-бұл орта мерзімді перспективада технологиялық және ілеспе салаларға капитал ағынын қолдайтын трендтер.

Жаһандық сауда саясаты, тарифтер және өнеркәсіптік саясат ТШИ ағындары бағытында шешуші рөл атқара береді. Дамушы елдер жаһандық қаржылық құбылмалылық жағдайында осал, әсіресе қаржылық турбуленттілік Азияның экономикасына әсер етеді - бұл жаһандық қосылған құн тізбегіне ең интеграцияланған өңір. Ағымдағы тәуекелдер екі бағыттан туындайды.

Бір жағынан, жақында қаржылық серпіліс дамыған елдердің технологиялық қорларына бағытталды, ал дамушы экономикалардағы компанияларға капиталды тарту қиындай түсуде.

Екінші жағынан, жаһандық экономикалық фрагментация инвестицияларды трансшекаралық жобалардан ішкі немесе неғұрлым геосаяси одақтас елдерге бағыттайды. Өндірістік әлеуетке, инфрақұрылымға және жаңа сауда преференцияларын іске асыру мен жеткізу тізбегіндегі тәуекелдерді азайту үшін қажетті нарықтарға қол жеткізе алатын елдер капиталды тартады. Бұл үрдістер ТШИ өңірлік легінің өсуіне ықпал етеді деп күтілуде.

ТШИ реттеуді күшейту үрдісі. Геосаяси және экономикалық белгісіздік аясында ұлттық мүдделерді қорғау қажеттігі дамыған елдерде де, сол сияқты дамушы елдерде де ТШИ-ді реттеуді қатаңдатуға әкелді. Мысалы, Үндістан үкіметтің алдын ала мақұлдауын талап ете отырып, қорғаныс және ғарыш секторларына шетелдік инвестиция қағидаларын қатаңдатты. Вьетнам ұлттық қауіпсіздік үшін маңызды телекоммуникация және жоғары технологиялар сияқты секторларда шетелдік инвестицияларды бақылауды күшейтетін жаңа

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

«Инвестициялар туралы» Заңды енгізді. Еуропалық одақ (ЕО) елдері ұлттық қауіпсіздікке немесе қоғамдық тәртіпке қауіп төндіретін инвестицияларды міндетті түрде тексеруді енгізді.

Жекелеген дамыған елдер өнеркәсіптік решоринг деп аталатынды күшейтті (*өндірісті елге қайтару процесі*), ұлттық қауіпсіздік саласындағы ескертпелер шамадан тыс кеңейтілді.

Осылайша, аталған үрдістер әлемдік саудаға, инвестицияларға және экономикалық өсуге қысым көрсетіп қана қоймай, халықаралық сауданың құқықтық негіздері мен қағидаларын бұзды. Жаһанданудан өңірлендіруге қарай көшу жүріп жатыр.

2.2 Қазақстан Республикасына макроэкономикалық шолу

Алдын ала деректер бойынша 2025 жылдың 10 айында Қазақстан экономикасының өсуі 6,4%-ті құрады. Өсуді қамтамасыз етуде ішкі сұраныс пен түпкілікті тұтынуға бағытталған секторлар жетекші рөл атқарды. Инвестициялармен байланысты салалар әсіресе қарқынды дамып жатыр: құрылыс саласындағы өсу 15,1%-ке, көлік пен қоймалау саласында 20,7%-ке өсті.

Өнеркәсіптік өндіріс 7,3%-ке өсті. Өңдеу өнеркәсібі 5,8%-ке, тау-кен өнеркәсібі 9,6%-ке өскенін көрсетті.

Қазақстан Республикасының Әлеуметтік-экономикалық даму болжамына сәйкес 2025-2029 жылдар кезеңінде ЖІӨ өсімінің қарқыны 6% деңгейінде күтіледі. Сонымен бірге, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі-ҚРҰБ) ЖІӨ-нің 2025 жылы 5,6%-ке және 2026-2027 жылдары 4,8%-ке өсуін болжап отыр.

Жылдық инфляция 2025 жылдың қазан айында 12,6% құрады, қыркүйекпен салыстырғанда 30 базистік тармаққа төмендеді. Инфляциялық процестердің біртіндеп баяулауына қарамастан, баға қысымы айтарлықтай болып қала береді. Нәтижесінде ҚРҰБ талдамашылары инфляция бойынша болжамдарды өсу жағына қарай қайта қарады: 2025 жылға арналған медианалық болжам 11,3%-тен 12%-ке дейін, 2026 жылғы болжам 9,5%-тен 10% -ке дейін, 2027 жылғы болжам 6,5%-тен 7%-ке дейін ұлғайды.

Халықаралық валюта қорының (бұдан әрі – ХВҚ) бағалауы бойынша Қазақстан экономикасының өсуі 2025 жылы 5,9%-ті, ал 2026 жылы 4,7%-ті құрайды. Өсудің негізгі драйверлері тұрақты ішкі сұраныс, мемлекеттік инвестицияларды ұлғайту және мұнай-газ секторын қалпына келтіру болып табылады.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Азия даму банкі (АДБ) Қазақстанның ЖІӨ өсімінің болжамын 2025 жылы 5,1%-ке және 2026 жылы 4,3%-ке дейін жақсартты. Осыған ұқсас бағалауды Дүниежүзілік банк (ДБ) ұсынды, ол экономиканың 5,5% және сәйкесінше 4,5% өсуін күтуде.

Осы жылдың қаңтар-тамызында сыртқы сауда айналымы 90,2 млрд АҚШ долларын құрады. Тауарлардың экспорты 50,2 миллиард АҚШ долларын құрады, оның ішінде өңделген тауарлардың экспорты 18,1 миллиард АҚШ долларын құрады. Тауарлардың импорты 40,1 миллиард АҚШ долларын құрады. Сыртқы сауданың оң сальдосы 10,1 миллиард АҚШ долларын құрады.

Жалпы, қазіргі макроэкономикалық үрдістер инфляциялық қысымның сақталуымен тұрақты экономикалық өсудің үйлесімімен сипатталады. Ішкі тұтынудың өсуі және белсенді фискалдық саясат іскерлік белсенділікті қолдайды, алайда әлемдік тауарлар бағасының құбылмалылығымен, сыртқы сұраныспен және айырбас бағамының серпінімен байланысты тәуекелдер сақталуда. Мұндай жағдайларда экономикалық саясаттың басым бағыты баға тұрақтылығын қамтамасыз ету, шикізаттық емес секторлар есебінен ЖІӨ құрылымын әртараптандыру және инвестицилық белсенділікті арттыру болып қала береді.

2.3 Инвестициялық қызметтің ағымдағы жағдайы

Негізгі капиталға инвестициялар

2019-24 жылдар кезеңінде негізгі капиталға салынған инвестициялар 12,6-дан 19,5 трлн теңгеге дейін 1,6 есе өсті (56%-ке өсті). Бұл ретте 2020-2024 жылдардан бастап ЖІӨ-ге НКИ үлесі 17,4%-тен н 14,2%-ке дейін 3,2 п.т. төмендеді.

Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және даму агенттігінің Ұлттық статистика бюросының ресми деректері бойынша Қазақстандағы негізгі капиталға инвестициялар 2024 жылы 19,5 трлн теңгені құрады, бұл нақты мәнде 2023 жылғы көрсеткіштен 10,3%-ке артық (17,6 трлн теңге).

Ағымдағы жылғы қаңтар-қыркүйекте негізгі капиталға салынған инвестициялардың жалпы көлемі 13,8 трлн теңгені *(жылдық жоспардың 52,7%) құрады, бұл 2024 жылғы* ұқсас кезеңмен *салыстырғанда 13,5%-ке артық (2024 жылдың 9 айы - 11,7 трлн теңге)*.

Инвестициялардың жалпы көлемінің ең үлкен үлесі келесі салаларға тиесілі: жылжымайтын мүлікпен операциялар – 19,1%, көлік және қоймалау –

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

18,2%, тау – кен өндіру өнеркәсібі – 15,2%, өңдеу өнеркәсібі – 10,7%, электр энергиясымен жабдықтау – 7,4%, білім беру – 6,9%, ауыл шаруашылығы-5,7%.

2024 жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда НКИ өсімі мыналарды көрсетті: қаржылық және сақтандыру қызметі – 200%, білім беру – 175,6%, энергиямен жабдықтау – 137,5%, өңдеу өнеркәсібі – 130,7%, ауыл шаруашылығы – 121,1%, көлік және қоймалау – 114,8%, жылжымайтын мүлікпен операциялар – 111,6%.

Өңірлер бөлінісінде инвестициялардың ең көп көлемі Атырау облысына тиесілі, ең жоғары өсім Қарағанды облысында байқалады. Тау-кен өнеркәсібі үстемдік етуді жалғастыруда, дегенмен оның үлесі азайып келеді, ал өңдеу өнеркәсібі өсуді көрсетті.

НКИ-тағы сыртқы инвестициялар үлесінің 2011 жылғы 34%-тен 2024 жылы 15,2%-ке дейін төмендеуі өңірдегі геосаяси тәуекелдер салдарынан жоғары белгісіздікке байланысты.

Осылайша, долларлық баламада негізгі капиталға сыртқы инвестициялар НКИ жалпы көлеміндегі үлестің екі есе астам қысқаруымен 2011 жылдан бастап 11,8-ден 6,3 млрд АҚШ долларға дейін 47%-ке төмендеді *(2024 жыл)*.

Басқа фактор салық жеңілдіктері және мемлекет тарапынан қолдау сияқты ішкі инвестицияларға арналған қолайлы шарттар аясында мемлекеттік және жергілікті инвесторлар әлдеқайда белсенді бола бастайтын ішкі қаржыландыру көздерінің дамуы болып табылады.

НКИ қаржыландыру құрылымында меншікті қаражаттың үлесі басым – 64,4%. Әрі қарай НКИ-нің 21,2%-ін құрайтын бюджет қаражаты бар. Басқа қарыз қаражаттары мен банктердің несиелері 14,4% құрайды.

Инвестициялық белсенділікті талдау бірқатар жүйелік үрдістерді көрсетеді. ЖІӨ-ге негізгі капиталға инвестициялар үлесінің төмендеуі байқалады, бұл экономиканың өндірістік әлеуетін қалыптастыру динамикасының баяулауын көрсетеді. Ішкі қаржыландыру көздеріне жүктемені күшейте отырып, сыртқы инвестициялардың үлесі азаяды. Екінші деңгейдегі банктердің қатысуы шектеулі болып қалады, бұл капиталды көп қажет ететін жобаларға ұзақ мерзімді кредит берудің тапшылығын қалыптастырады. Инвестициялар шикізаттық бағдарды сақтайды, ал аймақтық құрылым жекелеген аудандарда жоғары шоғырланумен сипатталады, бұл аумақтардың теңгерімді дамуын шектейді.

Мониторинг нәтижелері бойынша ағымдағы жылдың 9 айында негізгі капиталға инвестициялар бойынша нысаналы индикатордың орындалуы 93,3%-

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

ды құрады, бұл қосымша мемлекеттік қолдау шараларын қабылдау қажеттілігі туралы мәлімдейді.

Тікелей шетелдік инвестициялардың жалпы және таза құйылуы

ҰБ деректеріне сәйкес, 2014-2024 жылдар аралығында Қазақстан экономикасына ТШИ жалпы ағыны шамамен 241,0 млрд АҚШ долларын құрады, оның ішінде 101,6 млрд. АҚШ доллары тау-кен өнеркәсібіне тиесілі (оның ішінде 81,3 млрд. АҚШ доллары мұнай-газ саласына).

2024 жылы ТШИ жалпы ағыны 17,8 млрд АҚШ долларды құрады, бұл 2023 жылғы деңгейден 25,6%-ке аз. ТШИ таза ағыны 3,6-дан 0,2 млрд АҚШ долларына дейін 95,8%-ке төмендеді .

2024 жылы ТШИ ағынының төмендеуінің басым үлесі тау-кен өнеркәсібіне тиесілі. Тау-кен өнеркәсібіне ТШИ жалпы ағыны бір жыл ішінде 6,4 млрд АҚШ долларға дейін 26,1%-ке төмендеді, бұл ретте ТШИ таза ағыны 2023 жылы 0,2 млрд. АҚШ долларынан 2024 жылы -2,4 млрд. АҚШ долларына дейін қысқарды.

Металлургия өнеркәсібіне салынған капитал салымдарының көлемі төмендеуін жалғастыруда: ТШИ жалпы ағыны 2,8-ден 0,8 млрд АҚШ долларға дейін төмендеді . 2023 және 2024 жылдары салаға ТШИ таза ағыны теріс болып, -22,9 және сәйкесінше -381 млн АҚШ долларын құрады .

Бұл 2024 жылы -276,8 миллион АҚШ долларын құрайтын қайта инвестицияланған кірістер көлемінің айтарлықтай қысқаруымен түсіндірілді, бұл 2023 жылғы көрсеткіштен 7,1 миллиард долларға (6,8 миллиард АҚШ доллары) аз. Мұндай динамика шетелдік қатысуы бар қазақстандық кәсіпорындардың таза пайдасының не шығындарының төмендегенін, сондай-ақ жарияланған дивидендтер көлемінің ұлғаюын айғақтайды.

Борыш құралдары бойынша инвестициялар да 667,8 миллион АҚШ долларына немесе 4,4%-ке қысқарды, ал капиталға қатысу құралдары бойынша, керісінше, 945,8 миллион АҚШ долларына (47,9%) өсім тіркелді.

ТШИ-дің негізгі үлесі дәстүрлі түрде мұнай мен газ өндіруді қоса алғанда, тау-кен өнеркәсібіне бағытталғандықтан (2024 жылдың қорытындысы бойынша 38%), Теңізшевройл (ТШО) сияқты ірі мұнай-газ жобаларын іске асырудың аяқталуы 2024 жылы тікелей шетелдік инвестициялардың жалпы ағынының төмендеуіне айтарлықтай әсер етті.

Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет саласында (145,5%-ке) және өзге қызметтер саласында (229,4%) ТШИ жалпы ағынының өсуі байқалды.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

2025 жылдың I жартыжылдығының қорытындысы бойынша Қазақстанға тікелей шетелдік инвестициялардың жалпы ағыны 1,1%-ке ұлғайып, 10,1 млрд АҚШ долларын құрады.

Ең үлкен өсім көлік және қоймалау саласында тіркелді, онда инвестициялар көлемі 102 есе немесе 10 063%-ке өсті. Сондай-ақ, тұру және тамақтану қызметтерінде − 7 есе (+627,5%) және ақпарат және байланыс саласында-5,6 есе (+461,6%) айтарлықтай өсім байқалды. Қаржы және сақтандыру қызметі секторында инвестициялар 4 есе (+315,1%), ал ауыл шаруашылығында − 3,7 есе (+269,9%) ұлғайды.

Сонымен қатар, ең елеулі құлдырау құрылыста байқалды, онда көрсеткіш 183%-ке, ал тау-кен өнеркәсібі мен кеніштерді қазуда 58%-ке төмендеді. Кәсіптік, ғылыми және техникалық қызмет саласында инвестициялар көлемі екі есеге жуық азайды (-48,2%), ал білім беру, денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер секторында төмендеу 48,6% құрады.

ТШИ жалпы ағыны бойынша жоспардың орындалуы 40,1%-ды құрады, бұл инвестициялар тарту бойынша жұмысты өзектендіру қажеттілігін көрсетеді.

2.4 Инвестиция тарту жүйесінің ағымдағы жағдайы

Заңнамалық база

Инвестициялық қызметті реттейтін негізгі нормативтік құқықтық актілер (бұдан әрі – НҚА) Кәсіпкерлік және Салық кодекстері, сондай-ақ басқа да салалық НҚА болып табылады.

Кәсіпкерлік кодексте шетелдік және жергілікті инвесторларға бірдей көзқараспен қарауға кепілдік берілген. Инвестициялық саясатта көзделген барлық қолдау шаралары нарыққа қатысушылардың бәріне бірдей қолданылады. Бұған қаржыландыруға қол жеткізу, салықтық жеңілдіктер, құқықтық қорғау және инвестициялық ахуалды жақсартуға және капитал тартуға бағытталған басқа да қолдау шаралары кіреді.

Институционалдық база

Инвестиция тарту процесінің институционалдық базасы үш деңгейлі жүйе шеңберінде қамтамасыз етіледі. Сыртқы деңгей – ҚРшет елдердегі мекемелері және инвестицияларды тарту жөніндегі ұлттық компанияның шетелдік өкілдері. Орталық деңгей – бұл орталық мемлекеттік органдар мен квазимемлекеттік сектор субъектілері. Өңірлік деңгей – жергілікті атқарушы органдар.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Инвестиция тарту жүйесінің сыртқы деңгейдегі субъектілері әлеуетті инвестор іздеумен, инвестициялық ұсыныстарға бастапқы консультация берумен және оны таныстырумен айналысады. Жүйенің сыртқы деңгейінің тиімді жұмыс істеуі үшін елдік инвестициялық бағдарламалар (бұдан әрі – ЕИБ) қолданылады.

Инвестиция тарту жүйесінің орталық деңгейі әлеуетті инвестор іздеуге, егжей-тегжейлі консультация беруге және инвесторлармен келіссөздер жүргізуге жауапты болады. Сондай-ақ орталық мемлекеттік органдар инвестициялық қызметке байланысты келісімдер жасасады және рұқсат құжаттарын берумен айналысады.

Жергілікті атқарушы органдар инвестиция тартудың үшінші деңгейі ретінде инвестициялық жобаны іске асыруға және инвестициялық келісім жасалғаннан кейін сүйемелдеуге (жер учаскелерін, мемлекеттік заттай гранттар беру, инфрақұрылым жүргізу және тағы басқа) жауапты болады.

Осылайша, инвестиция тарту және сүйемелдеу процестеріне орталық және өңірлік деңгейлерде біршама мемлекеттік органдар мен квазимемлекеттік сектор субъектілері тартылған.

Сонымен қатар инвестиция тарту жүйесінің барлық деңгейлерін қамтитын бірнеше институт пен тетік жұмыс істейді: Инвестицияларды тарту жөніндегі кеңес (бұдан әрі – Инвестициялық штаб), Инвестициялық омбудсмен және прокурорлық қорғау тетігі.

Инвестициялық штаб Үкімет басшылығы деңгейінде инвестициялық жобалардың негізгі проблемалық мәселелерін шешумен айналысады. Бұған қоса, 2023 жылғы желтоқсанда «Ел экономикасына инвестициялар тарту жөніндегі жұмыстың тиімділігін арттыру жөніндегі шаралар туралы» Мемлекет басшысының Жарлығы қабылданды, оған сәйкес Инвестициялық штаб орындау үшін міндетті хаттамалық шешімдер қабылдау және Қазақстан Республикасының Үкіметі қабылдайтын заң күші бар уақытша нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу құқығына ие болды.

Инвестициялық штаб негізгі капиталға инвестицияларды қамтамасыз ету және салалық министрліктер мен өңірлер бойынша декомпозицияланатын тікелей шетелдік инвестицияларды тарту бойынша тиімділіктің жыл сайынғы түйінді көрсеткіштерін қарастырады (KPI). Инвестиция тартуға «тапсырыс» қалыптастыру үшін салалық министрліктер мен әкімдіктердің шетелдік мемлекеттік мекемелермен өзара іс-қимылы жолға қойылған. Сондай-ақ қажетті заңнамалық өзгерістерді анықтау бойынша жүйелі жұмыстар жүргізілуде.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Прокуратура органдары Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша инвесторлардың құқықтарын қорғау және ірі инвестициялық жобаларды сүйемелдеу жөніндегі функцияларды орындайды.

2014 жылдан бері шетелдік және жергілікті инвесторлардың өтініштерін қарайтын, инвестициялық дауларды шешуге жәрдемдесетін және заңнаманы жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлейтін Инвестициялық омбудсмен институты жұмыс істеп келеді.

Қалыпты инвестициялық климатты құруға Қазақстанда әрекет ететін шетелдік бизнес, дипломатиялық корпус белсенді қатысады. Елде Қазақсстан Республикасы Президентінің жанындағы Шетелдік инвесторлар кеңесі, Премьер-Министр жанындағы Инвестициялық климатты жақсарту жөніндегі кеңес, Отандық кәсіпкерлер кеңесі жұмыс істейді.

Бизнес-қоғамдастықпен өзара іс-қимыл

Инвестициялық қызмет шеңберінде бизнес-қоғамдастықпен өзара іс-қимыл бойынша жұмыс тұрақты негізде жүргізіледі. «Атамекен» ҰКП, салалық қауымдастықтармен, сондай-ақ шетелдік бизнес-қоғамдастық өкілдері: «Қазақстандық шетелдік инвесторлар кеңесі» қауымдастығымен (бұдан әрі - ҚШИКҚ), Американдық сауда палатасымен (AmCham), Eurobak және т.б. тиімді коммуникациялар жолға қойылған.

Инвестициялық штабтың тапсырмасы бойынша 2024 жылдың басынан бері инвестиция тарту жөніндегі ұлттық компания («KAZAKHINVEST» ҰК» АҚ) Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің жанындағы Инвестициялар комитетімен бірлесіп салалық мемлекеттік және квазимемлекеттік органдар басшыларының, сондай-ақ бизнес-қоғамдастық өкілдерінің қатысуымен инвестициялық ахуалды жақсарту және экономиканың түрлі салаларында инвестициялық жобаларды іске асыруға кедергі келтіретін тосқауылдарды анықтау бойынша бірқатар акселерация (бұдан әрі - Акселерация) жүргізді.

Қазіргі уақытта машина жасау, электр энергетикасы, көлік-логистика, фармацевтика және денсаулық сақтау және агроөнеркәсіптік кешен (бұдан әрі – АӨК) сияқты салалар бойынша 10 Акселерация жүргізілді.

Акселерация нәтижелері бойынша инвесторлардың жүйелі және нақты проблемалық мәселелері анықталды, олар цифрландырылып, Инвестициялық штабқа, ҚР Үкіметінің Аппаратына, сондай-ақ салалық министрліктерге одан әрі шаралар қарау үшін жіберілді.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

«Жасыл дәліз» тетігі

Бүгінгі таңда инвестициялық штабтың хаттамалық шешімімен инвестициялық жобаларды «жасыл дәлізге» қосу әдістемесі қабылданды. Әдістеме инвестициялар көлемі, жобаның технологиялылығы, Fortune Global 2000-да инвестордың болуы, халықаралық биржадағы листинг және жұмыс орындарын құру сияқты өлшемшарттарды қамтиды.

«Жасыл дәлізге» қосылған жобалар үшін рұқсат құжаттарын алу мерзімдерін қысқарту (3 жұмыс күніне дейін) туралы ақпаратты қамтитын Жол картасы әзірленуде.

Инвестициялық преференциялар жүйесі

Қазақстанда инвестициялық қолдау Кәсіпкерлік, Салық кодекстерінде және басқа да салалық НҚА-да көзделген. Инвесторларға салық, кедендік, реттеуші және басқа да жеңілдіктер беретін инвестициялық преференциялардың әртүрлі түрлері бар. Алайда, инвестициялық преференциялардың көпшілігінде инвесторлар үшін қарсы міндеттемелер жоқ.

№	Қолдау шараларының атауы	Оператор
1.	Инвестициялық келісімшарт (оның ішінде басым инвестициялық келісімшарт)	ҚР СІМ ИК
2.	Арнайы инвестициялық келісімшарт	ҚР ӨҚМ
3.	Инвестициялар туралы келісім	Бейінді ОМО, «Kazakh Invest» ҰК «АҚ
4.	Инвестициялық міндеттемелер туралы келісім	ҚР СІМ ИК
5.	Жақсартылған модельдік келісімшарт	ҚР ЭМ
6.	Инвестициялық салық кредиті	ҚР СІМ ИК
7.	IT саласындағы преференциялар	ҚР ЦДИАӨМ, «Astana Hub» IT-стартаптардың халықаралық технопаркі» корпоративтік қоры (бұдан әрі – Astana Hub)

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

8.	АӨК-ні инвестициялық субсидиялау	ҚР АШМ

Жоғарыда аталған мемлекеттік қолдау шараларынан басқа салалық преференциялар да бар (индустриялық-инновациялық дамуға, көлік шығындарына, экспорттық қызметті сақтандыруға және т.б. шығындарды өтеу).

Инвесторларға мемлекеттік қолдау шараларын ұсыну функциялары әртүрлі мемлекеттік органдар арасында бөлінеді, бұл қорытындылау мен келісу процестерін қиындатады. Инвесторлардың сауалнамаларына сәйкес мемлекеттік органдар мен квазимемлекеттік сектор субъектілері тарапынан бюрократия мемлекеттік қолдау шараларын алудағы басты кедергілердің бірі болып табылады.

Мемлекеттік органдар берілген инвестициялық преференцияларға толыққанды мониторинг жүргізбейтінін және олардың экономиканың дамуына мультипликативтік әсерін бағаламайтынын проблема ретінде бөліп көрсету керек. Мысалы, жасалған арнайы инвестициялық келісімшарттардың есебі жүргізілмейді, инвестициялық жобалардың салалар мен құны туралы ақпарат жоқ.

Осыған байланысты, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2025 жылғы 15 қазандағы №106 бұйрығымен Ұсынылатын инвестициялық преференциялардың тиімділігін бағалау қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) бекітілді. Қағидалармен инвестициялық преференциялардың жұмыспен қамтуға, экспортқа, өнім шығаруға және басқа параметрлерге әсерін бағалау әдістемені нақтыланды.

Мемлекеттік-жекешелік әріптестік (бұдан әрі – МЖӘ) саласындағы саясат

Мемлекеттік-жекешелік әріптестік саласындағы саясат

Қазақстанда 2015 жылы "Мемлекеттік-жекешелік әріптестік туралы" Заң енгізілгеннен бері мемлекеттік-жекешелік әріптестік (бұдан әрі – МЖӘ) тетігі кеңінен таралды: 1100 МЖӘ шарты жасалды (білім беру, денсаулық сақтау, әлеуметтік көрсетілетін қызметтер, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық және т.б. салаларда). МЖӘ жобаларын 5 жылдан 30 жылға дейін іске асыру мерзімімен экономиканың барлық салаларында жүзеге асыруға болады. Тізбесі "Мемлекеттік-жекешелік әріптестікті іске асыру үшін, оның ішінде концессияға

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

беруге жатпайтын объектілер тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 6 қарашадағы № 710 қаулысымен айқындалатын объектілер бұған жатпайды.

Бизнестің МЖӘ тетігіне қызығушылығы мемлекет қолдауының ауқымды құралдарының болуымен (бірлесіп қаржыландыру, жер учаскелерін беру, инженерлік және көлік коммуникацияларымен қамтамасыз ету, инвестордың инвестициялық және операциялық шығындарын өтеу және т.б.), тұрақты кепілдікпен және МЖӘ шарты бойынша талаптарды орындаудың өзгермейтіндігімен негізделген (МЖӘ шарттары қазынашылық органдарында тіркеледі және олар бойынша бюджеттен төлемдер секвестрленбейді, халықаралық төрелік қолданылуы мүмкін).

Жеке серіктесті іріктеу орталық немесе жергілікті мемлекеттік орган, сондай-ақ инвестордың өзі бастама жасаған жобалар бойынша конкурстық негізде жүзеге асырылады. Бірегей объектілерді құруға және пайдалануға бағытталған және технологиялар трансферін көздейтін жобаларды іске асыру үшін Үкіметтің шешімі бойынша ерекше жағдайларда тікелей келіссөздер жүргізілуі мүмкін.

МЖӘ тетігін дамыту Қазақстан Республикасы Үкіметінің инвестициялар саласындағы басым мақсаты болып табылады. Мысалы, соңғы 3 жылда МЖӘ құралы айтарлықтай өзгерістерге ұшырады. Жеке және мемлекеттік әріптестер арасындағы теңгерімді қамтамасыз ететін МЖӘ жобаларын іріктеу және іске асыру бойынша өлшемдер белгіленді, жобаларды жоспарлау мен іске асырудың барлық процесін цифрландыру және МЖӘ шарты мен экономикалық қорытындының негізгі баптарын ашық қолжетімділікте орналастыру үшін бірыңғай платформа құрылды.

Сонымен бірге, ағымдағы жылы МЖӘ туралы Заңға «МЖӘ туралы» және «Концессиялар туралы» заңдарын біріктіру арқылы неғұрлым тұтас құқықтық негізді құруға және МЖӘ жобаларының іске асырылу процесін оңайлатуға бағытталған түзетулер қабылданды: жеке серіктестің жеке қаражатын енгізу туралы талапты 20%-тен 10%-ке төмендету, жеке серіктесті іріктеу біліктілігі кезеңінде капиталдың болуын растау қажеттілігін алып тастау.

Инвесторлардың МЖӘ тетігі арқылы ірі инфрақұрылымдық жобаларға қызығушылығын арттыру мақсатында МЖӘ туралы заңнамамен халықаралық қаржы ұйымдарының қатысуымен ерекше маңызды МЖӘ жобаларының әзірленуі көзделген. Мұндай жобалардың әзірленуін үйлестіруді «ерекше маңызды» мәртебесімен МЖӘ жобаларының тізбесіне сәйкес МЖӘ дамыту орталығы жүзеге асырады.

Сонымен қатар МЖӘ саласында бірқатар проблемалар бар. Қаржы нарығында арзан кредит қаражатының болмауына байланысты капиталды аз қажет ететін жобаларға баса назар аударылады.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Мемлекеттік органдар мамандарының және консультанттардың жобаларды заңдық бағалау бойынша біліктілігінің жеткіліксіз болуы шарттар жасасу кезінде мемлекет үшін тиімсіз жағдайларға алып келеді. Мемлекеттік инвестициялық жобаларды (бұдан әрі – МИЖ) іріктеу көбінесе олардың бюджеттік тиімділігі мен мультипликативтік әсерін толық бағаламай, формальды сипатта болады.

Сондай-ақ тексеруші органдар жергілікті атқарушы органдардың жобаларында мемлекеттік сатып алу белгілерінің бар екендігін атап өтеді, бұл оларды іске асыру кезеңінде МЖӘ шарттарының бұзылуына әкеледі. Бұл инвесторлардың басқа елдерге кетуіне түрткі болады және МЖӘ тетігіне сенім деңгейін төмендетеді.

Осыған байланысты Тұжырымдама осы мәселелерді шешуге бағытталған.

Арнайы экономикалық, индустриялық және шағын өнеркәсіптік аймақтар (бұдан әрі-АЭА, ИА және ШӨА)

АЭА, ИА, ШӨА Қазақстанның инвестициялық тартымдылығын арттыруда шешуші рөл атқарады.

АЭА-ға қатысушылар бірқатар салықтық және реттеушілік жеңілдіктерге, жер учаскелеріне және инфрақұрылымға қол жеткізуге құқылы. Қазіргі уақытта елімізде жалпы ауданы 20,4 мың га болатын 16 АЭА жұмыс істейді.

2023 жылы АЭА тиімділігін арттыру бойынша шаралар қабылданды, олардың қатарында инвестиция көлеміне байланысты салықтық жеңілдік берудің сараланған тәсілі және инвестициялық міндеттемелер орындалғаннан кейін жер учаскелерін сатып алу мүмкіндігі бар.

Алайда қажетті инфрақұрылыммен қамтамасыз етуде проблемалар бар. Мәселен, Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің деректері бойынша инфрақұрылыммен қамтамасыз етілу бар болғаны 57,6 % құрайды.

АЭА резиденттерінің басым бөлігі ішкі нарыққа бағдарланған, бұл жеңілдікті жағдайларда бәсекелестікке тең емес жағдайлар туғызады.

Қосымша проблемаларға АЭА аумағында рұқсат етілген қызмет түрлерінің шектеулі тізбесі, оған қатысушылар үшін қарсы міндеттемелердің болмауы және ағымдағы АЭА-ның жұмыс істеу мерзімдерінің әртүрлі болуы жатады.

АЭА-ға қатысушылармен салыстырғанда ИА-ға қатысушылар инфрақұрылым мен жер учаскелерін ғана шектеусіз ала алады. Бүгінгі күні 66 ИА жұмыс істейді, оның 28-і дайын инфрақұрылыммен қамтамасыз етілген. ӨҚМ деректері бойынша жұмыс істеп тұрған ИА аумағында 2022-2025 жылдар

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

аралығындағы кезеңде 1,9 трлн теңгеден астам сомаға 301 жобаны іске асыру жоспарланған.

Шағын және орта бизнесті (бұдан әрі - ШОБ) дайын өндірістік үй-жайлармен қамтамасыз ету мақсатында шағын өнеркәсіптік аймақтар (бұдан әрі - ШӨА) құрылады. 2024 жылы ШӨА құрылысына 44,6 млрд теңге бөлінді. Осы тетікті іске асыру ШОБ-ты тиімді инфрақұрылымдық қолдауды, жұмыспен қамтудың өсуін және халықтың табысын арттыруды қамтамасыз етеді.

Квазимемлекеттік секторды оңтайландыру

Мемлекет кәсіпкерлік қызметке квазимемлекеттік сектордың 6 мың субъектісіне (мемлекеттік кәсіпорындар, АҚ және ЖШС) қатысу арқылы араласады, олардың 4 мыңнан астамы әлеуметтік саланың кәсіпорындары (балабақшалар, ауруханалар, мәдениет үйлері және т.б.) болып табылады.

Үкімет экономикадағы мемлекеттік үлесті төмендету бойынша жұмыс жүргізуде. Көрсеткішке қол жеткізу квазимемлекеттік сектор субъектілерінің санын қысқарту, бірқатар салаларды монополиясыздандыру, ресурстарға тең қолжетімділікті қамтамасыз ету және т. б. арқылы жүзеге асырылады.

Жекешелендіру процесі жүргізіледі және бәсекелестік салалардағы мемлекеттік кәсіпорындар санының қайта өсуіне кедергі келтіретін нормативтік жағдайлар құрылады.

Ағымдағы жылы жекешелендірудің 2021-2025 жылдарға арналған кешенді жоспарын іске асыру аяқталып, 922,1 млрд теңге сомасына 396 мемлекеттік объект бәсекелестік ортаға берілді, 69-ы қайта ұйымдастыруға немесе таратуға жіберілді.

"ҚазМұнайГаз" ҰК" АҚ, "KEGOC" АҚ, "Эйр Астана" АҚ сияқты ірі мемлекеттік компаниялар IPO/SPO-ға шығарылды.

2025 жылы мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысуының заңнамалық негіздерін 5-тен 4-ке дейін қысқарту жөнінде түзетулер қабылданды (ҚР КК 192-бабы 1-тармағының 5) тармақшасын алып тастау жолымен).

2026 жылдың соңына дейін квазимемлекеттік секторды құруға мораторий енгізілді.

Жекешелендіру жөніндегі ұлттық кеңсенің жұмысы аяқталды (ҚР Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігі жанынан), оңтайландыруға ұсынылатын мемлекеттік объектілердің тізбесі қалыптастырылды.

Бұл тізбеге баланстық құны 2 трлн теңгеден асатын 500-ге жуық компания кірді. Компаниялар отын-энергетика кешені, өнеркәсіп және индустрия,

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

агроөнеркәсіптік кешен, көлік және байланыс, қаржы нарықтары және т. б. салаларда ұсынылған.

"Самұрық-Қазына" бірқатар активтері бойынша IPO/SPO болжанады. Бұл құрамында Kcell және "Qazaq Green Power PLC" жария компаниясы бар Қазақтелеком.

Оңтайландыру үш кезеңде жүзеге асырылады: 1-кезең (2026 жылы), 2-кезең (2027-2028 жылдары), 3-кезең (2029-2030 жылдары).

Қолданыстағы қаржы құралдары.

Бүгінгі күні квазимемлекеттік сектор субъектілері мен екінші деңгейдегі банктер ұсынатын инвестициялық жобаларды қаржыландырудың бірқатар құралдары бар.

«Қазақстан Даму банкі» АҚ (бұдан әрі – ҚДБ) жеңілдікті мөлшерлеме бойынша, «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ – лизингтік қаржыландыру бойынша, ал Kazakhstan Investment Development Fund және Qazaqstan Investment Corporation ұйымдары – үлестік және венчурлік қаржыландыру бойынша қарыз береді. ҚДБ мен екінші деңгейдегі банктердің синдикатталған кредиттерін қоса алғанда, ұжымдық қаржыландыру тетігі де қолданылады. Синдикатталған кредиттер қаржы институттарына тәуекелдерді бөлуге және инвесторлар үшін жақсы кредиттік шарттар ұсынуға мүмкіндік береді.

Осыған қарамастан, НКИ құрылымындағы қарыз қаражатының көлемі тек 14%-ды құрайды (2025 жылдың 9 айы). Сауалнама нәтижелері бойынша көптеген инвесторлар жоғары пайыздық мөлшерлемелерге және несиелеудің қатаң шарттарына, сондай-ақ баламалы қаржыландыру көздерінің тапшылығына байланысты қарыз қаражаттарына қол жеткізу қиын екенін көрсетеді. Бұл факторлар инвестициялық жобаларды жүзеге асыруға, негізгі құралдарды масштабтауға және жаңартуға негізгі кедергілер болып табылады.

Стресстік активтер нарығын сауықтыру

Жеке инвесторларды стресстік активтер нарығына тарту мақсатында мемлекеттік қорлар мен ЕДБ арасындағы ынтымақтастықты жақсарту үшін жаңартылған нормативтік-құқықтық база, жұмыс істемейтін қарыздарды қалпына келтіру жөніндегі инфрақұрылым және коммерциялық жағдайларға қатысты құрылымдық әдіснама қалыптастырылады.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

ҚР-дағы инвестициялық ахуалды SWOT-талдау

Күшті жақтары:

Стратегиялық жоспарлар: инвестицияларды тартуға бағытталған тұжырымдамалар мен жоспарларды әзірлеу;

Табиғи ресурстар: табиғи ресурстардың бай қоры;

Географиялық орналасуы: Шығыс пен Батыс арасындағы ыңғайлы орналасу, көлік-логистикалық қызметтердің дамыған нарығы;

Ауыл шаруашылығы: ауыл шаруашылығы секторының жоғары әлеуеті;

Халықаралық рейтингтер: жоғары халықаралық инвестициялық рейтингтер, 2024 жылғы IMD жаһандық бәсекеге қабілеттілік индексінде 34-орын;

Инвестициялық қолдау: инвестицияларды қолдаудың дамыған экожүйесі (мамандандырылған ұйымдар, даму институттары, АЭА, ИА, АХҚО, Astana Hub және т. б.);

Өткізу нарықтарына қолжетімділік: сыйымды нарықтарға жақындық (ҚХР, Ресей, Орталық Азия, Таяу Шығыс);

Агломерациялар: инвестициялық әлеуеті жоғары қалыптасатын агломерациялар.

Әлсіз жақтары:

Инвестицияларды үйлестіру: инвестицияларды тарту және ұстап қалу жөніндегі жұмыс шеңберінде әртүрлі мемлекеттік органдар мен даму институттары арасындағы тиімсіз ведомствоаралық өзара іс-қимыл;

Бюрократия және сыбайлас жемқорлық: бюрократия мен сыбайлас жемқорлықтың салыстырмалы түрде жоғары деңгейі;

Инфрақұрылым: инвесторлар үшін жеткіліксіз дамыған инфрақұрылым (көліктік-логистикалық, өндірістік, инженерлік, сауда инфрақұрылымы);

Сот жүйесі: сот жүйесіне деген сенімнің төмен деңгейі;

Салық жүйесі: салықтық әкімшілендірудегі кедергілер;

Ресурстарға қол жеткізу: өндіріс факторларына (жер, шикізат, энергия) жеткіліксіз ашық қол жетімділік;

Кадрлық қамтамасыз ету: жоғары білікті кадрлардың тапшылығы;

Банк секторы:ұзақ мерзімді жобаларды кредиттеудегі банк секторы қатысуының төмен дәрежесі;

Өңірлік әлеует: өңірлердің инвестициялық әлеуетті жеткіліксіз пайдалануы;

Мемлекеттік реттеу: мемлекеттік органдар тарапынан инвесторларды тексерудің шамадан тыс көп болуы;

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Сертификаттау: өнімді сертификаттау институтының жеткіліксіз дамуы (зертханалардың, мамандардың және т. б. тапшылығы);

Негізгі құралдардың тозуы: экономикадағы негізгі құралдардың тозуының жоғары деңгейі, нәтижесінде шығындардың жоғары деңгейі және еңбек өнімділігінің төмендігі.

Мүмкіндіктер:

Транзиттік маршруттар: Еуропа-Қытай бағыты бойынша транзиттік маршруттарды әртараптандыру;

Халықаралық сауда келісімдеріне қатысу: сауда байланыстарын нығайту және халықаралық келісімдерге қатысу жаңа нарықтар ашып, инвесторлар үшін жағдайды жақсарта алады;

АӨК: шет елдердің АӨК-ке инвестиция салуға дайындығы;

Жасыл энергетика: «жасыл энергетикаға» инвестициялардың өсуі;

АКТ және көліктік-логистикалық кешен (бұдан әрі – КЛК): АКТ және КЛК салаларына инвестициялардың өсуі;

Туризм: үш жыл ішінде Дүниежүзілік экономикалық форумның Саяхат және туризм бәсекеге қабілеттілік индексінде Қазақстан позициясының жақсаруы (66-дан 52-орынға дейін);

Инфрақұрылым: елдің тұрақты инфрақұрылымдық қаңқасын қалыптастыруға бағытталған 2029 жылға дейінгі ұлттық инфрақұрылымдық жоспар (бұдан әрі – ҒЗЖ) әзірленуде;

Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелер (ҒЗТКЖ): қазақстандық ғылымды қаржыландыруды жыл сайын орта есеппен 25% - ға ұлғайту.

АХҚО алаңын, оның ішінде оның құқықтары мен инвестициялық дауларды шешу тетіктерін қолдану.

Тәуекелдер:

ТШИ шоғырлануы: саяси тұрғыдан жақын елдерден ТШИ шоғырының артуы;

бәсекелестік: Орталық Азия елдері арасындағы ТШИ үшін бәсекенің күшеюі.

геосаяси шиеленіс: өңірдегі геосаяси шиеленістің сақталуы және қақтығыстардың өршу ықтималдығы;

Мұнай-газ кешені: шикізат секторларына инвестицияларды азайту;

Металлургия өндірісі: металлургия секторына инвестицияларды азайту;

Елдердің көміртегі бейтараптығына көшуі нәтижесінде Қазақстанның табиғи ресурстарының инвестициялық тартымдылығының төмендеуі.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

3-бөлім. Халықаралық тәжірибеге шолу

Инвестицияларды тиімді тарту инвесторлардың құқықтарын қорғауды, бизнес-процестерді цифрландыруды және қажетті инфрақұрылыммен қамтамасыз етуді қамтитын жүйелі тәсілді талап етеді. Әлемдік практиканы талдау Қазақстанның мына үлгілерді қолдануына болатынын анықтады:

Инвестициялық қызмет

Жеке инвестициялық қызметті құру нақты өкілеттіктер мен саяси қолдау болған жағдайда тиімді болып табылады.

Ұлыбританияда Office for Investment стратегиялық мәмілелер бойынша жылдам шешім қабылдауды қамтамасыз етеді. Таиландта Thailand Board of Investment және Сингапурда Economic Development Board салықтық ынталандыруды "бір терезе" принципімен біріктіреді. Үндістанда Invest India және Непалда Investment Board Nepal инфрақұрылым мен энергетикаға тікелей шетелдік инвестицияларды тартудың кілті болды. Ирландия Industrial Development Agency арқылы жетекші трансұлттық компанияларды тартты.

Бір орталықта инвестицияларды ілгерілету, сүйемелдеу және үйлестіру функцияларын біріктіру табыстың жалпы факторы болып табылады**.**

Өңірлік инвестициялық құрылымдар

Өңірлік инвестициялық құрылымдар саясаттың аумақтық тепе-теңдігі мен тиімділігіне ықпал етеді.

АҚШ пен Германияда агенттіктер (SelectUSA, Invest in Bavaria) өңірлердің салалық мамандануын ескере отырып, жобаларды ілгерілетуде. Қытай мен Үндістанда жергілікті кеңселер "бір терезені" жүзеге асырады және қолдауды үйлестіреді. БАӘ мен Сауд Арабиясында ADIO және Invest Saudi өңірлік хабтары ынталандыру шаралары мен инфрақұрылымдық шешімдерді ұсынады. ЕО-да Smart Specialisation бағдарламасы инновациялық өңірлік экожүйелерді қалыптастыруға бағытталған.

Орталықсыздандыру бәсекеге қабілеттілікті арттырады, жобаларды мақұлдауды тездетеді және инвестицияларды тиімді бөлуді қамтамасыз етеді.

Инвесторлардың пайдасын қайта инвестициялауды ынталандыру

Салық тетіктері арқылы пайданы қайта инвестициялауды ынталандыру дамыған инвестициялық саясаты бар елдерде кең таралған тәжірибе болып табылады.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Сингапурда Partial Tax Exemption Scheme бағдарламасы қайта инвестициялауға бағытталған корпоративтік табыс салығын төмендетуді қамтамасыз етеді. Ирландияда ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық салық несиесі (R & D Tax Credit) инновациялар мен кеңейту шығындарының 25% - на дейін шегеруге мүмкіндік береді. Оңтүстік Кореяда Foreign Investment Promotion Act жеңілдіктері қуатты кеңейтуге немесе технологияны оқшаулауға инвестиция салатын компанияларға беріледі.

Технологиялар трансфері

Тиімді трансфер құқықтық талаптармен, бірлескен кәсіпорындармен және ҒЗТКЖ қолдауымен қамтамасыз етіледі

Оңтүстік Корея мен Сингапурда бұл заңдар мен технологиялық кластерлерде бекітілген. Қытай мен Вьетнамда компаниялар технологияларды беруге және мамандарды оқытуға міндетті. БАӘ мен Сауд Арабиясында In-Country value және IKTVA бағдарламалары мемлекеттік сатып алулар мен жеңілдіктер арқылы трансферді ынталандырады. ЕО-да басты назар зияткерлік меншікті қорғауға және бірлескен инновациялық платформаларға аударылады.

Инвесторлар үшін қарсы міндеттемелер тетігі

Қарсы міндеттемелер тетігі Ресей, Қазақстан, Өзбекстан, Түркия сияқты елдерде қолданылады. Ол берілген салық немесе кедендік жеңілдіктер нақты өлшенетін көрсеткіштермен тікелей салыстырылуы керек деп болжайды.

Бұл міндеттемелерді орындамау жеңілдіктерді автоматты түрде жоғалтуға немесе айыппұл санкцияларын қолдануға әкеледі, бұл мемлекеттік преференциялардан нақты қайтарымды қамтамасыз етеді және инвестицияларды мемлекеттік қолдаудың тиімділігін арттырады.

Инвесторларға арналған "Golden Visa" тетігі

Инвестициялар үшін тұруға рұқсат алуды көздейтін "Golden visa" бағдарламалары БАӘ мен Португалияда барынша табысты іске асырылды. Оларға инвестицияларды сақтай отырып, автоматты түрде жаңарту, құжаттарды жедел өңдеу (2-3 апта), сондай-ақ отбасы мүшелері мен негізгі топ-менеджерлер үшін уақытша немесе тұрақты тұруға рұқсатты жеңілдету кіреді. Осындай бастамалар Өзбекстанда және ірі халықаралық капиталды тартуға ұмтылатын басқа елдерде белсенді дамып келеді.

Инвестициялық жобаларда EPCF тетігін қолдану

EPCF (Engineering, Procurement, Construction and Financing) моделі инфрақұрылымдық жобаларда кеңінен қолданылды.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Қытайда EPCF Belt and Road бастамасы аясында көлік және энергетикалық нысандарды салуда белсенді қолданылады, мұнда мердігер тек техникалық іске асыруға ғана емес, сонымен қатар China Eximbank сияқты мемлекеттік банктер арқылы қаржыландыруға жауап береді. Түркия мен БАӘ-де EPCF-келісімшарттар жеке инвесторлар мен халықаралық кредиторлардың қатысуымен концессиялық және энергетикалық жобаларды іске асыру кезінде қолданылады, бұл іске асыру мерзімдерін жеделдетеді және мемлекеттің борыштық жүктемесін азайтады.

Офтейк келісімшарттары

Офтейк-келісімшарттар кредиттік тәуекелдерді төмендетудің тиімді құралы ретінде танылады және халықаралық тәжірибеде кеңінен қолданылады.

Австралия мен Канадада оларды банктер болашақ ақша ағындарын қамтамасыз ету ретінде қарастырады, бұл жобалардың алғашқы кезеңдерінде қаржыландыруды тартуға мүмкіндік береді. Чилиде оффтейк келісімшарттары мыс және литий өнеркәсібінде белсенді қолданылады, ал CORFO (Corporación de Fomento de la Producción) мемлекеттік агенттігі оларды халықаралық инвесторларды тартуға және капитал көздерін әртараптандыруға ықпал ететін жобалық қаржыландырудың элементі ретінде таниды.

Экспортқа бағдарланған инвестицияларды тарту және дамыту

Вьетнам және Малайзия сияқты шикізаттық емес экспорты бар елдер көп деңгейлі кластерді қолдау жүйесін пайдаланады. Бастапқы кезеңдерде инвесторларға инфрақұрылымдық жеңілдіктер беріледі, ал тереңірек қайта өңдеу және жоғары қосылған құн корпоративті салықтардың төмендеуімен және жабдықтың жеделдетілген амортизациясымен ынталандырылады. Бұл тәсіл жобаларды экспорт пен өңірлердің экономикалық тұрақтылығын арттыруды ынталандыра отырып, қарапайым өндірістен жоғары технологиялық және бәсекеге қабілетті өнімдер жасауға көшуге ынталандырады.

Инвестицияларды ілгерілету стратегиясы

Иордания халықаралық агенттіктердің қолдауымен мамандандырылған іс-шаралар арқылы инвесторларды белсенді тартуға бағытталған 2023-2026 жылдарға арналған инвестицияларды ілгерілетудің кешенді стратегиясын жасады. Бұл агенттіктер Иорданияға жаһандық инвестициялық нарықта тиімді түрде ерекшеленуге көмектесетін басым елдерде науқандар ұйымдастырады.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Сонымен қатар, Иордания өзінің инвестициялық мүмкіндіктерін халықаралық форумдарда, конференцияларда және көрмелерде белсенді түрде ұсынады, бұл нақты жобаларды көрсетуге және әлеуетті инвесторлармен тікелей байланыс орнатуға мүмкіндік береді. Мұндай науқандардың маңызды аспектілері макроэкономикалық тұрақтылықты сақтау, жеке сектордың өсуін ынталандыру болып табылады.

Қытай сонымен қатар белгілі бір елдер мен аймақтардан шетелдік инвесторларды тартуға бағытталған ауқымды «Қытайға инвестиция салу» бастамасын сәтті жүзеге асыруда. Бұл бағдарлама инвестициялық ағындарды басқаруға және жоғары технологиялар, өндіріс, инфрақұрылым және жаңартылатын энергия сияқты басым салаларға назар аударуға мүмкіндік беретін мақсатты маркетингтік іс-шараларды жүзеге асырады.

Инвестициялық платформалар

«Бір терезе» қағидаты бойынша цифрлық платформалар инвестициялық процестерді жеңілдетеді. Уругвайда мұндай платформа бизнес-процестерді автоматтандырады және инвестициялық климат туралы ақпарат береді. Үндістанда Премьер-Министр бақылайтын PRAGATI платформасы ірі жобаларды жүзеге асыруды жеделдетеді, ал Тайвань өтінімдерді жеңілдететін және ірі жобалар үшін жеке менеджерлерді ұсынатын онлайн-жүйені ұсынады.

Жасыл дәліз (Fast-track)

Көптеген елдер инвестор үшін рұқсат алу рәсімдерін жеделдетуде. Греция стратегиялық жобаларға арналған Fast-track жүйесін енгізді, Сауд Арабиясы SAGIA арқылы белгілі бір компаниялар үшін 5 күн ішінде инвестициялық лицензия береді, ал Албанияда жеделдетілген рәсімдер туралы заң стратегиялық салаларды қамтиды. Чилиде Бірыңғай рұқсат жүйесі (SUPER) лицензия мен рұқсаттардың көпшілігін біріктіреді, бұл оны Дүниежүзілік банктің мәліметтері бойынша әлемдегі ең оңтайландырылған жүйелердің біріне айналдырады.

МЖӘ дамыту шаралары

МЖӘ жолдар, ауруханалар, мектептер, көлік жүйелері және энергетикалық қондырғылар сияқты инфрақұрылымдық жобаларды жүзеге асыру үшін кеңінен қолданылады. Өзбекстанда ЕҚДБ қолдауымен құрылған МЖӘ жобаларын әзірлеу қоры тұжырымдамаларды, қаржылық модельдерді және тендерлік құжаттаманы әзірлеу үшін консультанттарды тартады. Қытайдың Қаржы министрлігі жанындағы МЖӘ орталығы (CPPPC) үкіметке салаларды, модельдерді және жобаларды стандарттауды таңдауға көмектеседі. Корей даму институтының

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

жанындағы Корей МЖӘ орталығы (PIMAC) инвестициялық жобалардың алдын ала техникалық-экономикалық негіздемесін жүргізеді. Жобаларды сапалы жоспарлау ақшаның тиімділігін арттыруды қамтамасыз етеді, тәуекелдерді азайтады және тиісінше МЖӘ-нің инвестициялық тартымдылығын және тұтастай алғанда нарықтың инвестициялық тартымдылығын арттырады.

АЭА дамыту шаралары

АЭА дамытудың әлемдік жетекші тәжірибелеріне жоғары технологиялық кластерлер мен жасыл технологиялардың интеграциясы кіреді. Қытай инновациялар мен тұрақты өсуді ынталандыру үшін АЭА дамытады, Үндістан – IT және биотехнология секторларында. Өзбекстан өнеркәсіптік аймақтарды басқарудағы халықаралық операторлардың рөлін кеңейтуді, сондай-ақ шетелдік инвесторлар үшін жерді жалға алу мерзімін ұзартуды жоспарлап отыр. Нидерланды резиденттерге бірқатар салықтық жеңілдіктер бере отырып, арнайы режимдегі экономикалық аймақтар арқылы инвестицияларды ынталандырудың сәтті мысалын ұсынады.

Инфрақұрылымды дамыту

Ресей Федерациясында заңнаманың тұрақтылығына кепілдік беретін және салық шегерімдері мен тікелей өтеу арқылы инфрақұрылым шығындарын өтеу мүмкіндігін қамтамасыз ететін капитал салымдарын қорғау және көтермелеу туралы келісім қолданылады. Инвесторларға инфрақұрылымның әрқилы түріне, оның ішінде көліктік, коммуналдық, энергетикалық, әлеуметтік және цифрлық инфрақұрылымға, сондай-ақ кредиттер мен қарыздар бойынша пайыздарға жұмсалған шығындар өтеледі. Өтеу сомасы есептелген салықтардың көлемінен аспауы керек және 5 немесе 10 жыл ішінде бөліктермен төленеді. Субсидиялар Ресей Федерациясының Экономикалық даму министрлігі арқылы бюджет қаражаты шегінде беріледі.

4-бөлім. Инвестициялық саясатты дамыту пайымы

Елдің экономикалық дамуының қазіргі кезеңі өсудің экстенсивті моделінен озық шешімдерді қалыптастыруға, перспективалық бағыттарды анықтауға, дайын инвестициялық ұсыныстарды дайындауға және «дайын» инфрақұрылымды дамытуға негізделген белсенді модельге көшуді талап етеді.

Инвестицияларды тартудың жаңа моделінің негізі сапалы инвестициялық ұсынысты қалыптастыруға және инвесторларды қолдаудың қазіргі заманғы

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

экожүйесін дамытуға бағытталған экономикалық өсудің проактивті саясаты болып табылады.

Негізгі мақсат-мемлекет инвесторларды ғана шақыратын модельден нақты инвестициялық жобаларды қалыптастыруға және іске қосуға мемлекеттің белсенді қатысу моделіне көшуді қамтамасыз ету, осылайша қазіргі заманғы инвестициялық циклды қалыптастыру.

Бұл тәсілді іске асыру Қазақстан Республикасы Президентінің «Жасанды интеллект дәуіріндегі Қазақстан: өзекті мәселелер және оны түбегейлі цифрлық өзгерістер арқылы шешу» Қазақстан халқына Жолдауында белгіленген міндеттерге сәйкес келеді (2025 жылғы 8 қыркүйектегі).

Инвестициялық процестің барлық қатысушыларының іс-әрекеттерін стратегиялық үйлестіруді және үйлестіруді қамтамасыз ететін инвестицияларды басқарудың жаңа институционалдық архитектурасы проактивті саясаттың негізі болады.

Жаңа инвестициялық циклды қалыптастыру стратегиялық инвестициялық келісімдерді жасау үшін қосымша құн тізбегінің әр кезеңінде капитал ұстаушылармен тікелей жұмыс жүргізу арқылы инвестицияларды нысаналы тартуға назар аударылатын болады.

Бұл жүйеде орталық рөлді «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ атқаратын болады, оның негізінде мемлекеттік қолдау шараларын үйлестіру және құзыреттердің интеграцияланған орталығы құрылады. Холдинг Ұлттық инвестициялық хаб операторының функцияларын орындайтын болады.

Мемлекет инвесторға нарықтық жағдайлардың, саланы реттеу қағидаларының және коммерциялық қызметті қорғау кепілдігінің тұрақтылығын қамтамасыз ететін болады. Инвесторлардың сенімін нығайту және құқықтық тұрақтылықты қамтамасыз ету мақсатында Бас прокуратура жанынан Инвесторлардың құқықтарын қорғау жөніндегі комитет құрылады, ол инвесторлардың мүдделерін қорғаудың институционалдық жүйесінің орталық буыны болады.

Инвестициялық саясатты іске асырудың маңызды құралы жобаларды тарту, сүйемелдеу және мониторинг процестерін бірыңғай цифрлық экожүйеге біріктіретін Ұлттық цифрлық инвестициялық платформа болады. Платформа ашықтықты, рәсімдерді жеделдетуді, мемлекеттік органдардың дерекқорларымен интеграциялауды және инвесторлар үшін «бір терезе» қағидатын іске асыруды қамтамасыз етеді.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Даму институттарының, қаржы ұйымдары мен мемлекеттік басқару органдарының іс-қимылдарының жоғары келісімділігі қамтамасыз етіледі, бұл тұрақты және сапалы инвестициялық өсу үшін кешенді экожүйені құруға мүмкіндік береді.

Инвестициялық саясат шикізаттық емес және экспортқа бағдарланған салаларға стратегиялық назар аудару, өндірістік кооперацияны дамыту, оқшаулауды ынталандыру және инновацияларды енгізу негізінде құрылатын болады.

Осы Тұжырымдама сапалы экономикалық өсуді қамтамасыз етуге, ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыруға және шетелдік капиталды қоса алғанда, жеке капиталды тарту үшін орнықты жағдайлар жасауға бағытталған мемлекеттің инвестициялық саясатының орта мерзімді стратегиясын қалыптастырады.

5-бөлім. Дамудың негізгі қағидаттары мен тәсілдері

5.1 Негізгі қағидаттар

Осы Тұжырымдамада инвестициялық саясатты дамытудың мынадай негізгі қағидаттары айқындалған:

1. Стратегиялық мақсаттармен үндестік: инвестициялық саясат елдің ұзақмерзімді стратегиялық басымдықтарымен және даму мақсаттарымен тығыз байланысты.
2. Проактивтілік: инвесторлардың сұраныстарына жауап беруден перспективалық бағыттарды анықтауды және дайын инвестициялық ұсыныстарды дайындауды қамтитын озық шешімдерді қалыптастыруға көшу.
3. Әділ бәсеке: нарықтық қағидаттарды бұрмалайтын және жеке сектордың дамуына теріс әсер ететін мемлекеттік қолдау шараларын қысқарту.
4. Сабақтастық: инвестициялық саясат елдегі инвестициялық климаттың тұрақты және дәйекті дамуын қамтамасыз ететін алдыңғы тәжірибе мен жетістіктерге негізделген.
5. Басым салаларға бағдарлану: басымдық – тұрақты экономикалық өсуге ықпал ете отырып, стратегиялық маңызы бар және халықаралық нарықта бәсекеге қабілетті экономика салаларын дамыту.
6. Интеграция: инвесторлар үшін қолдау мен сүйемелдеудің барлық қажетті процестерді, құралдар мен ресурстарды біріктіретін бірыңғай жүйесін құру.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

7. Үздіксіздік: нәтижелерді талдау, кері байланыс және өзгеретін экономикалық және саяси жағдайларды есепке алу арқылы инвестициялық саясат пен процестерді үнемі жетілдіру.

5.2 Инвестициялық саясатты дамыту тәсілдері

Ағымдағы жай-күйді, елдің әлеуметтік-экономикалық дамуының стратегиялық басымдықтары мен міндеттерін, жаһандық үрдістерді, сондай-ақ инвестициялық ахуалды дамытудың әлемдік практикасын талдауды негізге ала отырып, осы Тұжырымдамада 2030 жылға дейінгі инвестициялық саясатты дамытудың мынадай тәсілдері айқындалды.

1-бағыт. Инвестицияларды белсенді тарту

Қазақстан инвестицияларды тартудың заманауи, ашық және болжамды жүйесін құруға бағытталған инвестициялық дамудың жаңа кезеңіне аяқ басты. Стратегиялық басымдықтар мен ұзақ мерзімді тұрақтылықты қамтамасыз етуге баса назар аударылады.

«Бәйтерек» холдингінің базасында стратегиялық әріптестерді, тәжірибелі шетелдік консультанттарды тарту және озық технологияларды енгізу үшін жаңа инвестициялық қызмет (*Investment Board)* құрылатын болады. Негізгі функционал: әрбір тауашалар бойынша жетекші әлемдік компанияларды іздеу және олармен келіссөздер жүргізу, таңдалған серіктеспен бірлесіп оңтайлы технологияны анықтау, инвестициялық талдау үшін құжаттар жасау. Бәйтерек ТШИ басқарудың стратегиялық орталығына айналады, басым салаларды, стандарттарды, KPI айқындайды және ресурстарды блоктар арасында бөледі. Холдинг талдамалық, қаржылық және ұйымдастыру құралдарын шоғырландыруға, ірі инвестициялық жобаларды сүйемелдеуге, сондай-ақ Қазақстанның мемлекеттік органдары, даму институттары, өңірлері мен шетелдік өкілдіктері арасындағы өзара іс-қимылды үйлестіруге жауапты болады.

Бір мезгілде инвестициялық жобалардың іске асырылуын және мәлімделген әлеуметтік-экономикалық әсерлерге қол жеткізілуін бақылауды қамтамасыз ететін *стратегиялық жоспарлау және мониторинг* тетіктерін жетілдіру көзделеді. Осы мақсатта әрбір мемлекеттік орган жоғары қайта бөлудің нақты ірі инвестициялық жобаларын іске асыра отырып, жетекшілік ететін салада жалпы қосылған құнды (ЖҚҚ) ұлғайту жөніндегі онжылдық стратегияны әзірлейтін болады. Дамудың басым сегменттері: металдарды, оның ішінде сирек кездесетін

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

металдарды және басқа да қатты шикізатты өндіру, орташа және терең өңдеу; көмір химиясы; химия өнеркәсібі; микроэлектроника (оның ішінде жартылай өткізгіштер, чиптер); мұнай өндіру; газ өндіру (қайта өңдеу) (оның ішінде мұнай кен орындарындағы ілеспе газ); мұнай-, газ химиясы; АӨК өнімдерін терең және орташа өңдеу; фармацевтика саласы. Осы мақсатта арнайы салалық білімі бар құзыретті халықаралық консультанттарды тарту мүмкіндігі пысықталатын болады.

«KAZAKH INVEST» ҰК» АҚ (жобаның құны 10 млрд теңгеден асатын), «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ ірі инвестициялық жобаларын іске асыру бойынша Жол карталары және пайдалануға берілгенге дейін тоқсан сайын орындалуын бақылау әзірленетін болады.

Қызметтің жоғары қаржылық нәтижелері бар жетекші отандық компанияларға (кредиттік рейтинг бойынша топ-1000-ға кіретін) жоба құнының 5-15%-ін өз қатысуымен инвестициялық қаржыландыруды енгізу мәселесі пысықталуда.

«Бәйтерек» ҰБХ» АҚ проактивті тәсілі шеңберінде Қазақстанда жобаларды іске асыруға жетекші салалық шетелдік компанияларды тарту («буып-түю және сату») бойынша жұмыстар жоспарлануда. Холдинг питчтер дайындайды және компанияға ұсыныспен шығады. Жобаларды іске асыруға қызығушылық білдірген компаниялар іске асыруға орынды жобалар тізбесі бойынша өз пікірін ұсынады. Сондай-ақ, Холдинг жоғары салалық құзыреті бар мықты шетелдік және отандық мамандарды шақыру есебінен директорлар кеңесі мен еншілес компаниялар кеңесін күшейту мәселесін қарайды. Табыс үшін комиссиялық негізде қызмет көрсететін штаттан тыс басқарушы директорлар институтын енгізу пысықталатын болады.

Ірі шетелдік компанияларда жұмыс істейтін қазақстандық азаматтарды қайтару үшін жағдайлар жасалатын болады.

Инвестициялық экожүйені жақсарту үшін мемлекеттік органдар мен квазимемлекеттік сектор субъектілерінің функциялары орталық деңгейде нақты регламенттелетін және бөлінетін болады. Инвесторларға кеңес беру мәселелері бойынша негізгі даму институттарының, оның ішінде «Qaztrade» сауда саясатын дамыту орталығы» АҚ, «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» АҚ, «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ, «Қазақстандық мемлекеттік-жекешелік әріптестік» орталығы» АҚ және «QazIndustry» қазақстандық индустрия және экспорт

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

орталығы» АҚ өкілдерін тарта отырып, «Kazakh Invest» ҰК» АҚ базасында «бір терезе» қызметі ұйымдастырылатын болады**.**

Салалық мемлекеттік органдар импортты алмастырудың немесе экспортты ұлғайтудың елеулі әлеуеті бар өндірісі Қазақстанда бәсекеге қабілетті/орынды болатын өнім сегменттерін айқындайды (жылына 100 млн. АҚШ доллары). «Инвестицияларға тапсырыс беру» тетігі сыртқы логистиканы, экспорттық кірістілікті есептей отырып және мынадай ақпаратты: электр энергиясына, сумен жабдықтауға, газбен және жылумен жабдықтауға тарифтеуді; өндірістерді оқшаулауға арналған қолжетімді инвестициялық алаңдар туралы деректерді, олардың инфрақұрылымдық әзірлігі мен ұсыну шарттарын қоса алғанда, пысықталатын болады; ресурстық - шикізаттық базаны талдау.

Инвестициялармен қатар жаңа технологияларды тарту белсенді жүзеге асырылатын болады. Осы мақсатта шетелдік инвесторлардың технологиялар трансфертін ынталандырудың құқықтық және институционалдық тетіктерін енгізу қажет.

2-бағыт. Инвесторлардың құқықтарын қорғауды күшейту

Қазақстан инвесторлардың құқықтарын қорғауды күшейтуді тұрақты және болжанатын инвестициялық ахуалды қалыптастырудың басым бағыты ретінде қарастырады. Басты мақсат-инвестициялық ортаға тұрақтылық пен сенімділікті қамтамасыз ететін құқықтық және институционалдық тетіктердің тиімділігін арттыру.

Осы мақсатта экономика салалары бойынша Инвесторлардың құқықтарын қорғау Комитетінің жанынан мамандандырылған бөлімшелер және дауларды сотқа дейін шешу жөніндегі арнайы алаң құрылатын болады. Ірі трансұлттық компаниялар үшін (инвестициялау шегі кемінде 150 млн АЕК) SIAC (Сингапур), HKIAC (Гонконг) және LCIA (Лондон) әлемдік көшбасшылары мойындаған төрелік алаңдарды таңдау мүмкіндігін қарастыру қажет.

Прокурорлық ден қою тетіктерін (орындау үшін міндетті нұсқамалар, қорытындылар және т.б. шығару) және инвестициялық жобаларды сүйемелдеу тәртібін (Комитет инвестициялық келісімшарттың тарабы болады) пысықтау мәселесі қаралуда.

Инвестициялық омбудсмен институты қайта формацталады. Инвестициялық омбудсмен ҚР Бас прокуратурасының жанынан инвесторлардың мүддесі үшін

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

шешімдер мен ұсыныстарды міндетті түрде орындауды талап етуге өкілеттігі бар қадағалау органы функциясымен бекітіледі.

«Мемлекет-инвестор» диалогының форматын реттейтін нормалар мен қағидалардың түрлі түсінілуіне жол бермеу үшін процеске қатысушылар арасында функциялар мен жауапкершілікті нақты бөле отырып, инвесторлармен өзара іс-қимылдың бірыңғай регламентін бекіту қажет.

Қосымша қорғау ретінде инвесторлар үшін коммерциялық емес тәуекелдерді сақтандыру құралдарын енгізу жоспарланады (экспроприация, шарттардың бұзылуы, капиталды әкетуге шектеулер және т.б.). «Қазақстанның ЭКА» АҚ экспортқа бағдарланған жобаларды іске асыруды жоспарлайтын инвесторлардың тәуекелдерін сақтандыру өкілеттіктері беріледі.

3-бағыт. Өңірлік, салалық тартымдылық және жаһандық инвестициялық серіктестік

ЖАО құзыреті шеңберінде орталық және сыртқы деңгейден: жер учаскелерін беру жылдамдығына, инфрақұрылымды жүргізуге және т. б. бағытталған жобаларды пысықтау сапасына баса назар аударылатын болады. Бұл тәсіл инвестицияларды тартудың үш деңгейлі жүйесінің идеологиясына сәйкес келеді. Инвестицияларды тартудың сыртқы және орталық деңгейлері инвестицияларды тарту мәселесіне көбірек әсер етеді. ЖАО өз кезегінде инвестордың «жерсінуін» қамтамасыз етуге және инвестордың нарықта сақталуына айтарлықтай әсер етеді. Бейінді ОМО, ЖАО және квазимемлекеттік сектор субъектілері инвестициялық ұсыныстарды ұдайы қалыптастыруға міндетті болады. Әкімдердің шешімдерімен жыл сайын өңірлердің инвестициялық бағдарламалары, сондай-ақ жеке инвестицияларды ынталандыру жөніндегі іс-қимыл жоспарлары қабылданатын болады. Қолданыстағы және әлеуетті инвесторлардың қажеттілігін ескере отырып, «өңірлердің инфрақұрылымдық теңгерімдері» қалыптастырылатын болады (аудит, ақаулар, қаржыландыру көлемі, инфрақұрылымды жүргізу мерзімдері). Әрбір өңірде бірыңғай терезе мен жедел шешім қабылдау орталығының функцияларын орындайтын инвестициялық штабтардың қызметі күшейтілетін болады. Олар инвестицияларды тартуды үйлестіруді, инфрақұрылымдық қамтамасыз ету мәселелерін шешуді және жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарға инвестициядан кейінгі қызмет көрсетуді және олардың кеңеюіне жәрдемдесуді қоса алғанда, жобаларды толық сүйемелдеуді қамтамасыз етеді. Бұл әкімшілік кідірістерді жоюға, болжамды жағдайлар жасауға және жобаларды іске асыру қарқынын арттыруға мүмкіндік береді.

Өңірлік басшылардың дербес жауапкершілігін күшейту және институционалдық бәсекелестікті ынталандыру үшін өңірлік жоспарлаудың

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

стратегиялық құжаттарын инвестициялық штабтармен міндетті түрде келісу тетігі енгізіледі. Осы негізде нақты нысаналы индикаторлары және іскерлік және инвестициялық ахуалды жақсарту жөніндегі ЖАО-ның нақты іс-шаралары бар инвестицияларды тарту жөніндегі өңірлік жол карталары қалыптастырылатын болады.

ҚР СІМ Инвестициялар комитетіне өңірлер әкімдіктерінің бейінді басқармалары басшыларының тағайындауларын келісу бойынша мандат берілетін болады.

Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорацияларды трансформациялау оларды активтерді тиімді басқаруды, жобаларды қолдауды және барлық кезеңдерде инвесторлармен жұмысты қамтамасыз ететін толыққанды өңірлік даму институттарына айналдыруға бағытталатын болады.

Экспортқа бағдарланған инвестициялар мен кластерлерді ынталандыру өндірістік қуаттарды дамыту, қайта өңдеуді тереңдету және қосылған құны жоғары экспорттық-бағытталған өнімді шығару жөніндегі жобаларға назар аудара отырып, әкімшілік, салықтық және инфрақұрылымдық қолдау шаралары арқылы жүзеге асырылатын болады.

АӨК, тамақ, жеңіл және жоғары технологиялық өнеркәсіпті қайта өңдеуді қамтамасыз ету үшін инвесторлардың АЭА және ИА-ға кіру тәртібін оңайлату қажет. АЭА трансформациялау (тиімділігін арттыру) бойынша, оның ішінде шетелдік компанияларды қоса алғанда, оларды басқаруға жеке компанияларды тарту мүмкіндігімен ұсыныстар әзірленетін болады. АЭА мен ЕА-ның басқарушы компанияларына АЭА қатысушылары арасында пайдаланылмайтын инфрақұрылымдық қуаттарды бөлуге (қайта бөлуге) қолжетімділік қамтамасыз етілетін болады. АЭА инфрақұрылымының дайындық деңгейі біртіндеп 100% - ға дейін жеткізілетін болады.

Инвесторлар үшін тариф белгілеу ережелерінің тұрақтылығын қамтамасыз ету қажет. Инвестициялар туралы келісім жасасу бойынша әрбір салалық мемлекеттік орган бөлінісінде сандық нысаналы көрсеткіштерді әзірлеу өңдеу өнеркәсібінде және басқа да салаларда жобалардың іске асырылуын жақсартады.

Ұлттық техникалық реттеу жүйесін халықаралық талаптарға бейімдеуді және шетелдік инвесторлар үшін сәйкестікті жеделдетіп растау рәсімдерін жасауды қоса алғанда, Қытаймен, ЕАЭО елдерімен, ЕО-мен және басқа да стратегиялық әріптестермен қауіпсіздік стандарттары мен сертификаттарын өзара тану туралы келісімдерді әзірлеу және енгізу орынды.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Жаңа жобаларды ауқымды қаржыландыру мақсатында «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ны капиталдандыру жүзеге асырылатын болады. Холдинг Үкімет жыл сайын 1-2 трлн теңгеге капиталдандырған жағдайда 15-20 млрд АҚШ доллары нысаналы нысанаға қол жеткізе отырып, жаңа жобаларды қаржыландыру жөніндегі міндеттерді шешуге дайын. Осы мақсатта синдикатталған қаржыландыру/бірлесіп қаржыландыру құралдарын қолдану арқылы банк секторының ресурстарын тарта отырып, күш-жігер шоғырландырылатын болады.

АХҚО жеңілдіктерін беру шарттарын қайта қарау, оларды мынадай өлшемшарттарға негізделген шетелдік инвестицияларды тартуға қайта бағдарлау жүзеге асырылатын болады:

- АХҚО арқылы салықтық преференцияларға үміткер инвесторлар үшін кіру шегін белгілеу;

- АХҚО жеңілдіктері берілетін инвестицияларды тарту үшін негізгі секторларды айқындау;

- АХҚО-ға нақты экономикалық қызметті көрсеткен компанияларға, оның ішінде жұмыс орындарын құру және өндірістік қуаттарды орналастыру арқылы жеңілдіктер беру;

- ұлттық заңнама талаптарын айналып өту үшін жеңілдіктерді пайдалану мақсатында отандық бизнесті АХҚО аумағына көшіруге жол бермеу.

Осы мақсатта елден капиталдың кетуі, отандық компаниялардың салық салудан қашуы, оның ішінде, трансферттік баға белгілеу арқылы, сондай-ақ тиісті шараларды ұсына отырып, шетелдік инвестицияларды тарту тиімділігі мақсатында пайдалану үшін АХҚО алаңымен ұсынылатын жеңілдіктерге талдау жүргізу қажет.

АХҚО қаржы-экономикалық және заңдық құрылымдау (қаржылық модельдер, бизнес-жоспарлар, 1-10 ауқымды инфрақұрылымдық жобалар бойынша инвестициялық тизерлер) арқылы елдің ауқымды инфрақұрылымдық жобаларына сараптама жүргізеді.

Салалық мемлекеттік органдардың ұсыныстарын ескере отырып, ерекше маңызы бар МЖӘ жобаларының тізбесін қалыптастыру үшін халықаралық қаржы институттарымен жыл сайын жаңа жобаларды пысықтау қажет.

Цифрландыру арқылы шетелдік мамандардың еңбегіне рұқсаттарды ресімдеу, жер учаскесін беру, құрылысқа рұқсат алу, электр қуатына, суға және су бұруға қосу тәртібін қоса алғанда, бірқатар мемлекеттік қызметтер жеңілдетіледі деп күтілуде.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Тұрақты дамуды ынталандыру үшін AIX-те жасыл қаржы құралдарын шығару арқылы жаңартылатын энергия көздері, экология және ESG-инвестициялар саласындағы жобаларды қолдауға бағытталған «Green Finance Hub» бағдарламасы іске қосылады.

Экспорттық бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін ілеспе инфрақұрылымды және аралық компоненттер өндірістерін қолдауды көздейтін кластерлік инвестициялық ынталандырушы тетіктер құрылатын болады. Бұл тәсіл ел ішіндегі өндірістік тізбектердің дамуын қамтамасыз етеді және қосылған құнды арттырады.

Инвестициялық жобаларды белсенді іске асыру және жаңа өндірістерді енгізу ішкі нарықтың отандық өніммен қамтылуын арттыруға және импорттың алмастырылуына жәрдемдеседі. Осы бағытта тұтыну секторы мен АӨК-те импортты алмастыратын өндірістерді құруға бағытталған «Инвестицияларға тапсырыс» құралы іске асырылады.

Салықтық ынталандыру есебінен инвесторлардың пайданы қайта инвестициялауын ынталандыру жөніндегі шаралар әзірленетін болады. Ол үшін Өзбекстанның салық жеңілдіктерін алу кезінде қарсы міндеттемелер бойынша тәжірибесін зерттеу қажет. Инвестициялар туралы келісімдер жасау шеңберінде салық жеңілдіктерін ұсыну нәтижесінде алынған кіріктердің кемінде 50 %-ын өндірістердің әрі қарайғы дамуы мақсатында қолдану мерзімі ішінде қайта инвестициялауға ұсыну талабы орынды.

Бүгінде өндірістік инфрақұрылымды дамыту инвестициялық жобалардың сәтті іске асырылуына әсер ететін түйінді факторлардың бірі болып табылады. Инженерлік-коммуникациялық желілермен қамтылудың жеткіліксіздігі жаңа өндірістердің іске қосылуына тежеуші әсер етеді.

Осыған байланысты, инвесторларды қолдаудың жаңа құралы пысықталады – инвестициялық шарттар және инвестициялар туралы келісімдер жасау кезінде салық шегерімдері арқылы инфрақұрылым салуға шығындарды өтеу.

Сонымен бірге, Инвестициялар туралы келісімге инвестициялық шартпен көзделген шикізат пен материалдар импортына кеден баждарынан және ҚҚС-тан босату сияқты қосымша фискалды шаралар енгізіледі.

Адами капиталды дамыту маңызды элемент болады. Тәжірибе алмасуды қоса алғанда, индустриялық компаниялармен бірлесіп кадрларды даярлау және қайта даярлау бағдарламалары құрылатын болады. ҚР Президенті жанындағы Мемлекеттік басқару академиясының базасында мемлекеттік органдардың

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

қызметкерлері экономиканың нақты секторын дамыту және инвесторлармен жұмыс жөніндегі арнайы бағдарламаларды тұрақты түрде өткізетін болады.

Бұдан басқа, шетелдік инвесторлар тарапынан технологиялардың, ішкі құзыреттер мен басқару практикаларының трансферін ынталандыратын құқықтық және институционалдық шаралар жоспарланған, бұл ұлттық өндірістік-технологиялық базаның дамуын қамтамасыз етеді.

Қазақстанның инвестициялық өзара іс-қимылының жаһандық инфрақұрылымын нығайту мақсатында шетелдік өкілдіктердің қызметін кеңейту және инвестициялар тартуға және инвесторларды қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған халықаралық келісімдерді дамыту жоспарлануда.

Негізгі қадамдардың бірі «KAZAKH INVEST» ҰК» АҚ-ның стратегиялық маңызды елдерде: Ресей, Малайзия, БАӘ және Иранда жаңа өкілдіктерін ашу болады. Бұл кеңселер шетелдік инвестицияларды тарту, Қазақстанда бизнес жүргізу мүмкіндіктері туралы ақпарат беру, сондай-ақ әлеуетті әріптестермен және инвесторлармен байланыстарды дамыту жөніндегі орталық ретінде қызмет ететін болады.

Жобадан кейінгі сүйемелдеу тетіктерін дамыту және *Golden Visa Kazakhstan* бағдарламасын жетілдіру инвесторлардың сенімін арттыруға және Қазақстанның капиталды тартудың өңірлік орталығы ретіндегі ұстанымын нығайтуға жағдай жасайды.

Жаңа екіжақты инвестициялық келісімдерді (ЕИК) әзірлеуге және қол қоюға ерекше назар аударылады. Мемлекеттік жоспарлау стратегиясы шеңберінде 2030 жылға дейін жыл сайын кемінде бір ЕИК-қа қол қою көзделеді. Бұл келісімдердің негізгі шарттары экспроприациядан қорғауды, капиталды еркін аударуды, халықаралық арбитражға қол жеткізуді, дивидендтер, пайыздар мен роялти мөлшерлемелерін төмендетуді қамтиды.

Сондай-ақ, Қазақстан ЕО, АҚШ, Қытай, БАӘ, Оңтүстік Корея және Жапонияны қоса алғанда, негізгі инвестор елдермен қосарланған салық салуды болдырмау туралы екіжақты келісімдер жасасу жөніндегі келіссөздерге бастамашылық жасайды. Мұндай келісімдерге қол қою және ратификациялау салық кедергілерін азайтуға және капиталды ұзақ мерзімді тарту үшін қолайлы жағдайлар жасауға ықпал ететін болады.

Инфрақұрылымдық жобаларды ілгерілету және халықаралық роуд-шоулар мен форумдар (БВСА, Азия, Еуропа, ШЫҰ елдері) өткізу, халықаралық қаржы институттарымен (ЕҚДБ, АДБ, AIIB, ислам банктері) өзара іс-қимыл жасау

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

арқылы инвесторларды тарту жоспарлануда. Сыртқы істер министрлігі сыртқы экономикалық байланыстарды ілгерілету және нығайту үшін салалар бөлінісінде отандық компаниялардың пулын құратын болады.

Аталған шараларды кешенді енгізу экономиканың негізгі секторларына инвестициялардың тұрақты ағынын, өндірістік және экспорттық әлеуеттің өсуін, инновациялық өндірістік кластерлерді қалыптастыруды, сондай-ақ Қазақстанның технологиялық егемендігін нығайтуды қамтамасыз етеді.

4-бағыт. Мониторинг пен ашықтықты күшейте отырып, инвестициялық ортаны цифрлық және инновациялық трансформациялау

Инвестицияларды тарту мен сүйемелдеудің ашықтығын, қолжетімділігі мен тиімділігін арттыру мақсатында инвестициялық саясаттың цифрлық трансформациясын қамтамасыз ету жоспарлануда.

Мынадай мүмкіндіктерді қамтамасыз ете отырып, Ұлттық цифрлық инвестициялық платформаны (ҰЦИП) инвест-жобалардың іске асырылуын мониторингтеу жөніндегі платформдан инвесторларға арналған ақпараттық жүйеге қайта форматтау жоспарланады: жер учаскелері, инфрақұрылым, кадрлар, салықтар және мемлекеттік қолдау туралы деректерді бір интерфейске, «жобалардың инновациялық навигаторына» (инвестициялық жобаларды іске асыру шеңберінде құрылған жұмыс орындарының санын өзектендіру) деректерін; геологиялық деректерді толық цифрландыруды; салалық деректерді қайта форматтау жоспарлануда инвестициялық карталар; ХҚКО-ға ұқсас барлық рұқсат құжаттарын алу.

Инвесторлар тізілімінде тұрған барлық инвесторлар үшін көрсету үшін қысқартылған тәртіпті қолдана отырып (көзделген мерзімнен 30%-ға) инвесторлар үшін (ҚРҰБ қоспағанда) барлық мемлекеттік қызметтердің тізбесін қалыптастыру қажет.

ҰЦИП базасында РИШ шеңберінде қабылданатын шешімдерді қадағалау, оның ішінде инвесторлардың өтініштеріне ден қою мерзімдерін белгілеу мүмкіндігі пайда болады.

ЖИ-функционал ҰЦИП-ның барлық сыни модульдеріне енгізілетін болады (өтініштер блогымен шектелмей).

ҰЦИП-ті «E-Otinish» ақпараттық жүйесімен интеграциялау инвесторлар өтініштерінің ашыққжәне өтпелі қарастырылуын қамтамасыз ете отырып, оларды қабылдау мен өңдеудің бірыңғай цифрлық контурын құруға жәрдемдеседі.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

«Астана» халықаралық қаржы орталығының базасында трансшекаралық төлемдердің цифрлық активтері платформасын енгізу есептеулерді жүзеге асыруға және Қазақстанға инвестициялар тартуға мүмкіндік береді.

Қазақстанда бәсекеге қабілетті инновациялық экожүйені қалыптастыру және жоғары технологиялық инвестицияларды тарту үшін елді жетекші алаңға айналдыру қажет.

Осы мақсатта негізгі секторларда (АӨК, жоғары технологиялар, қайта өңдеу, энергетика) технологияларды бірлесіп әзірлеу және енгізу үшін қазақстандық кәсіпорындарды, шетелдік әріптестерді және ғылыми орталықтарды біріктіретін жетекші шетелдік компаниялар мен университеттердің қатысуымен халықаралық R&D-кластерлер құрылатын болады.

Бұдан басқа, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді тағылымдамаларды, бірлескен жобаларды және халықаралық зертханаларға қолжетімділікті қамтамасыз ете отырып, зерттеушілер мен инноваторлармен алмасу үшін «Global Research Exchange» ұлттық бағдарламасын іске қосу бойынша жұмыс жүргізілетін болады.

Сонымен қатар Қазақстанда корпоративтік технологиялық акселераторларды орналастыру мақсатында трансұлттық корпорацияларды (Microsoft, Samsung, Siemens, Huawei және т.б.) тарту жөніндегі бағдарламаны әзірлеу жүргізілетін болады.

Жобалар бірыңғай инновациялық экожүйені – салалардың инвестициялық тартымдылығын арттыратын жеке, мемлекеттік және ғылыми құрылымдардың әріптестігін қалыптастыра отырып, білім беруді, жергілікті мамандардың біліктілігін арттыруды және технологиялық дамуды жеделдетуді қамтамасыз ететін болады.

Дамыған елдердің critical skills жүйесімен ұқсастығы бойынша инженерия және технологиялар саласындағы шетелдік мамандар үшін көші-қон режимі жеңілдетіледі, бұл инновациялық жобаларды іске асыру үшін білікті кадрларды тартуға мүмкіндік береді.

Бір мезгілде ғылымды қажетсінетін кәсіпкерлікті дамытуды ынталандыру мақсатында патенттер мен технологияларды коммерцияландыруға бағытталған бастамаларға жеңілдікпен кредит беру енгізілетін болады.

Инвестициялық ахуалға қанағаттану деңгейін, мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің сапасын және іске асырылып жатқан қолдау шараларының

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

тиімділігін мониторингтеуге бағытталған *кәсіпкерлер мен инвесторларға жыл сайынғы сауалнама* жүргізу практикасы жалғасады.

Бизнес-қоғамдастық пен халықаралық әріптестердің хабардарлығын арттыру мақсатында БАҚ-та және цифрлық арналарда инвесторлар үшін «бірыңғай терезе», «жасыл дәліз» қағидаттарының артықшылықтарына, сондай-ақ инвестициялық саясаттың қолданыстағы құралдары мен преференцияларына арналған *ақпараттық-түсіндіру науқаны* өткізілетін болады.

Өңірлерде инвестициядан кейінгі сервис сапасының индикаторын, инвестордың Net Promoter Score (NPS) енгізіледі.

5-бағыт. Инвестициялық ресурстар және қаржы құралдары

Қаржы ресурстарына қол жеткізу, атап айтқанда, несиелік қаражаттың жетіспеушілігі инвестициялар үшін үлкен кедергі болып табылады.

Ұлттық Банк мүдделі мемлекеттік органдармен бірлесіп цифрлық қаржы активтерін пайдалана отырып есеп айырысу мүмкіндігін қамтамасыз ету жөніндегі заңнамалық базаны қабылдау жөніндегі жұмысты жүргізеді.

Инфрақұрылым объектілерін салу үшін инвесторлармен EPCF-келісімшарттар тетігі енгізілетін болады. EPCF-келісімшарттар (Engineering, Procurement, Construction, and Financing).

Офтейк-келісімшарттарды қарыз капиталын алу үшін берік кепіл ретінде қабылдау мүмкіндігін қарастырған жөн.

Қаржы министрлігі және басқа да ОМО АХҚО базасында мемлекеттік және корпоративтік сукук шығару арқылы исламдық капитал нарығын дамыту, сондай-ақ ИЫҰ және Таяу Шығыс елдерінен инвестициялар тарту жөніндегі бағдарламаны құруды және іске асыруды қарайды.

Тікелей инвестициялар тетіктері, басым жобаларға бірлесіп инвестициялау, бірлескен облигациялар шығару және жекелеген қорларды құрмай АХҚО арқылы капиталдарды орналастыру арқылы басқа елдердің егеменді қорларымен стратегиялық әріптестікті дамыту қажет.

Екінші деңгейдегі банктердің еркін өтімділігін экономикалық айналымға белсенді тарту үшін құралдарды кеңейту қаралатын болады.

Ірі ауқымды инфрақұрылымдық жобаларды (АХҚО биржасы алаңындағы инфрақұрылымдық облигациялар, Private Equity инфрақұрылымдық қор және т.б.) бюджеттен тыс қаржыландыруды тарту үшін АХҚО алаңында жаңа қаржы

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

құралдарын пысықтау жүзеге асырылады. Жалпы, АХҚО-ның инвестициялық режимі тікелей шетелдік инвестицияларды тарту экожүйесіне және экономиканың нақты секторын қаржыландыруға тартылатын болады.

6-бөлім. Нысаналы индикаторлар және күтілетін нәтижелер

6.1 2030 жылға дейінгі мысаналы индикаторлар

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Жауапты орындаушы
НКИ, ЖІӨ-ден %	17%	18%	19%	21%	23%	25%	ҰЭМ, СІМ, барлық салалық ОМО, ЖАО
НКИ, трлн теңге	26,2	31,5	38,6	47,6	58,4	70,0	ҰЭМ, СІМ, барлық салалық ОМО, ЖАО
ТШИ жалпы құйылуы, млрд АҚШ доллары	25,1	25,5	25,6	25,7	25,8	26,8	СІМ, «Kazakh Invest» ҰК» АҚ (келісім бойынша) ҰЭМ, барлық салалық ОМО, ЖАО
ТШИ таза құйылуы ЖІӨ-ге, %	2%	2%	2%	2%	2%	2%	СІМ, «Kazakh Invest» ҰК» АҚ (келісім бойынша) ҰЭМ, барлық салалық ОМО, ЖАО
Өңірлер бойынша НКИ*, млрд теңге							
Абай облысы	880,4	1087,9	1335,3	1796,5	2204,3	2645	Абай облысының әкімдігі
Ақмола облысы	1013	1200	1472,9	1816,2	2228,4	2674	Ақмола облысының әкімдігі
Ақтөбе облысы	1597,4	2021,7	2481,5	3059,8	3754,3	4505	Ақтөбе облысының әкімдігі

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Жауапты орындаушы
Алматы облысы	1351,9	1589,9	1951,5	2406,3	2952,5	3543	Алматы облысының әкімдігі
Атырау облысы	3448,8	3361,5	3446	3799,3	4217,2	5061	Атырау облысының әкімдігі
Батыс Қазақстан облысы	841	1051,2	1290,3	1591	1952,1	2343	Батыс Қазақстан облысының әкімдігі
Жамбыл облысы	826,4	1000,5	1228	1514,3	1857,9	2230	Жамбыл облысының әкімдігі
Жетісу облысы	573,5	676,9	830,8	1024,5	1257	1508	Жетісу облысының әкімдігі
Қарағанды облысы	1519	1898,7	2330,5	2873,7	3525,9	4231	Қарағанды облысының әкімдігі
Қостанай облысы	781	1003,8	1232,1	1519,3	1864,1	2237	Қостанай облысының әкімдігі
Қызылорда облысы	631,4	789,2	1068,7	1317,8	1616,9	1940	Қызылорда облысының әкімдігі
Маңғыстау облысы	1410,3	1662,9	2241,1	2913,4	3574,7	4290	Маңғыстау облысының әкімдігі
Павлодар облысы	1110,7	1413,3	1734,7	2289	3000	3600	Павлодар облысының әкімдігі
Солтүстік Қазақстан облысы	650,2	775,2	951,5	1173,3	1550	1860	Солтүстік Қазақстан облысының әкімдігі
Түркістан облысы	1427,1	1783,9	2219,5	2736,8	3358	4030	Түркістан облысының әкімдігі
Ұлытау облысы	351	426,3	523,2	645,2	791,6	950	Ұлытау облысының әкімдігі
Шығыс Қазақстан облысы	1065	1256,3	1542	1901,4	2333	2800	Шығыс Қазақстан облысының әкімдігі

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Жауапты орындаушы
Астана қ.	2719,7	3399,6	4272,7	5268,6	6464,3	7757	Астана қаласының әкімдігі
Алматы қ.	2805,4	3556,7	4365,6	5383,1	6604,8	7926	Алматы қаласының әкімдігі
Шымкент қ.	1194,8	1493,5	2083,2	2568,7	3294,2	3953	Шымкент қаласының әкімдігі
Өңірлер бойынша ТШИ*, млн долл.							
Абай облысы	154	160	165	170	175	182	Абай облысының әкімдігі
Ақмола облысы	161	166	168	170	172	179	Ақмола облысының әкімдігі
Ақтөбе облысы	1399	1435	1440	1450	1459	1516	Ақтөбе облысының әкімдігі
Алматы облысы	532	539	543	547	552	573	Алматы облысының әкімдігі
Атырау облысы	6086	6141	6146	6157	6165	6404	Атырау облысының әкімдігі
Батыс Қазақстан облысы	1219	1239	1257	1263	1272	1321	Батыс Қазақстан облысының әкімдігі
Жамбыл облысы	86	94	98	101	103	107	Жамбыл облысының әкімдігі
Жетісу облысы	62	66	68	71	73	76	Жетісу облысының әкімдігі
Қарағанды облысы	691	702	704	708	711	739	Қарағанды облысының әкімдігі
Қостанай облысы	763	765	768	771	779	809	Қостанай облысының әкімдігі
Қызылорда облысы	280	281	282	283	290	301	Қызылорда облысының әкімдігі
Маңғыстау	914	928	930	934	938	974	Маңғыстау

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Жауапты орындаушы
облысы							облысының әкімдігі
Павлодар облысы	1120	1127	1129	1135	1142	1186	Павлодар облысының әкімдігі
Солтүстік Қазақстан облысы	67	69	71	73	75	78	Солтүстік Қазақстан облысының әкімдігі
Түркістан облысы	475	499	506	511	515	535	Түркістан облысының әкімдігі
Ұлытау облысы	51	55	57	61	63	65	Ұлытау облысының әкімдігі
Шығыс Қазақстан облысы	2 475	2 518	2 522	2 525	2 528	2626	Шығыс Қазақстан облысының әкімдігі
Астана қ.	1147	1175	1188	1199	1210	1257	Астана қаласының әкімдігі
Алматы қ.	7240	7358	7369	7378	7383	7669	Алматы қаласының әкімдігі
Шымкент қ.	178	183	189	193	195	203	Шымкент қаласының әкімдігі

* Өңірлер бойынша номиналды мәндегі нысаналы индикаторлар елдегі макроэкономикалық жағдайды ескере отырып қайта қаралуы мүмкін

6.2 2030 жылдың қорытындысы бойынша күтілетін негізгі нәтижелер:

6 жыл ішінде негізгі капиталға кемінде 272,3 трлн теңге инвестиция тарту.

6 жыл ішінде кемінде 154,5 млрд АҚШ доллары көлемінде тікелей шетел инвестиция тарту.

Жыл сайын ЖІӨ-ге қатысты кемінде 3 % деңгейінде ТШИ таза құйылуын қамтамасыз ету.

Экономиканың шикізаттық емес секторларына баса назар аудара отырып, инвестиция легін әртараптандыруды қамтамасыз ету.

Инвесторлардың инвестициялық ахуалмен қанағаттануының жоғары дәрежесі (жыл сайын тәуелсіз пікіртерім қорытындысы бойынша 90 %-дан төмен емес).

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Ұлттық цифрлық инвестициялық платформаны толыққанды іске қосу.
Тиімді АЭА және ИА инфрақұрылымының 100 % әзірлігін қамтамасыз ету.

Ескертпе: аббревиатуралардың толық жазылуы:
АШМ – Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі;
АХҚО – «Астана» халықаралық қаржы орталығы;
ӨҚМ– Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі;
СІМ – Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігі;
СІМ ИК – Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің Инвестиция комитеті;
ҰЭМ – Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі.

Согласовано
12.11.2025 09:19 Аташбеков Рауан Ерболович
12.11.2025 09:21 Бакбергенов Баглан Бакбергенулы
12.11.2025 09:22 Есдаулетова Алия Аманбаевна
Подписано
12.11.2025 09:33 Касенов Арман Бакитжанович

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

Тип документа	Исходящий документ
Номер и дата документа	№ 23-03-19/5328-И от 12.11.2025 г.
Организация/ отправитель	МИНИСТЕРСТВО НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
Получатель (-и)	ТОВАРИЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ «НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ ГОСУДАРСТВА И ПРАВА ИМЕНИ ГАЙРАТА САПАРГАЛИЕВА»
	ОБЪЕДИНЕНИЕ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ «КАЗАХСТАНСКАЯ АССОЦИАЦИЯ ОРГАНИЗАЦИЙ НЕФТЕГАЗОВОГО И ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА «KAZENERGY»
	"ОБЪЕДИНЕНИЕ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ И ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ АССОЦИАЦИЯ "ИНСТИТУТ ОЦЕНКИ РЕГУЛЯТОРНОГО И НАЛОГОВОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ НА БИЗНЕС "BASTAMA""
	ОБЪЕДИНЕНИЕ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ "НАЦИОНАЛЬНАЯ КОНФЕДЕРАЦИЯ РАБОТОДАТЕЛЕЙ (ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ) РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН "PARYZ"
	"КАЗАХСТАНСКАЯ АССОЦИАЦИЯ ПО УПРАВЛЕНИЮ ОТХОДАМИ KAZWASTE"
	ОЮЛ "АССОЦИАЦИЯ ХИМИЧЕСКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ KAZХИМИЯ"
	ОБЪЕДИНЕНИЕ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ «АССОЦИАЦИЯ ОРГАНИЗАЦИЙ PETROMINING»
	НАЦИОНАЛЬНАЯ ПАЛАТА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН «АТАМЕКЕН»
Электронные цифровые подписи документа	Согласовано: Аташбеков Рауан Ерболович без ЭЦП Время подписи: 12.11.2025 09:19
	Согласовано: Бакбергенов Баглан Бакбергенулы без ЭЦП Время подписи: 12.11.2025 09:21
	Государственное учреждение "Министерство национальной экономики Республики Казахстан" Согласовано: ЕСДАУЛЕТОВА АЛИЯ MIIRLgYJ...N7xQ4eQ==

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП

	Время подписи: 12.11.2025 09:22
	Государственное учреждение "Министерство национальной экономики Республики Казахстан" Подписано: КАСЕНОВ АРМАН MIISXwYJ...iP/m4/MZe Время подписи: 12.11.2025 09:33
	Государственное учреждение "Министерство национальной экономики Республики Казахстан" ЭЦП канцелярии: ТАЛҒАТ АНЕЛЬ MIISawYJ...tEi6RA+OA Время подписи: 12.11.2025 09:34

[[QRCODE]]

Данный документ согласно пункту 1 статьи 7 ЗРК от 7 января 2003 года N370-II «Об электронном документе и электронной цифровой подписи», удостоверенный посредством электронной цифровой подписи лица, имеющего полномочия на его подписание, равнозначен подписанному документу на бумажном носителе.

Дата: 12.11.2025 10:08. Копия электронного документа. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП